

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas I

Grudžio-Dec. 10 d., 1919 m.

No. 15 (72)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)

Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly\$2.00
6 Months 1.00
In Foreign Countries Yearly..... 2.50
Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"

Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams\$2.00
Pusmečiui 1.00
Pavienis Numeris10
Į Užrubežį Metams 2.50

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MOKYKIMĖS AMATŲ.

AMERIKOS lietuvių spaudoje nekartą jau buvo užsiminta apie amatus. Raginta, ypač jaunesnieji, linkti prie amatų, lankyti mokyklas ir jų išmokti. Lietuvoje pirm karą labai rupestingai imta žiurėti į amatus, pradėta steigti įvairių amatų mokyklos, raginta, kviesta lietuvius amatų mokyties. Užėjęs karas sunaikino visa, pertraukė ir amatų lavinimąsi.

Po karui, apsitvarkius, atgis amatų mokslas. Lietuva specializuotų amatininkų maža turi, o jai jų labai reikalinga. Jei jų nebutų, prisieitų svetimų jieškoti. Iš to, aišku kaip dieną, mūsų tėvynei būtų skaudi nelaimė. Pačias geriausias vietas Lietuvoje turėtų vis svetimi, pačią gardžiausią Lietuvos duonelę valgytų vis svetimi, o laikui bėgant jie pavergtų ir visą Lietuvą.

Mes, išeivija, parneštume didelę paramą Lietuvai, jei pagamintume jai specializuotų amatininkų ir įvairaus patyrimo žmonių.

Daug kartų šaukta, ypač į jaunimą: mokykimės amatų! Šito obalsio skleidėjai visuomet turėjo omenyje tą mintį, kad gyvenimas vienutės — atskiro asmens, yra lygus gyvenimui visos visuomenės. Kada vienutės siekia prie augštos minties ir pažangos, tai visuomenė, susidedanti iš tokių vienučių, kyla jėgose ir galybėje.

Pilnam mūsų tautiniam ir ekonominiam gyvenimui reikalinga kodidžiausio skaičiaus specializuotų amatininkų. Kol mūsų tautos žmonės neingis augštesnio mokslo ir amatų specializacijos, tol vis priklausysime svetimoms, labiau apsišvietusioms ir išsilavinusioms tautoms. Čia, Amerikoje, esame liudininkais, kaip didi buvo, yra ir bus pareikalavimai amatininkų ir patyrimo žmonių, tik, nelaimė, pažvelgus į dirbtuves ir šiaip įvairias vietas sunku surasti mūsų tautietį, pasiekusį augštesnės vietos. Daug jų yra ir visokių tautų, bet lietuvių nėra.

Dauguma lietuvių išeivių, delei įvairių priežasčių apleidusių gimtąjį kraštą, liuosai pasidavę likimo malonei, jieškosi duonos kąsnio. Prisiziurėkime, kuomi lietuviai daugiausia užsiima? Ogi daugiausia jų rasime anglių kasyklose, geležies ir plieno dirbtuvėse, už sunkų ir pavojingą darbą gaunančių menką atlyginimą. Aplankyk lietuvių kapus, ingysi tikrą vaizdą tautiečių buvio svetur. Pačiame sužydėjimo amžiuje, jaunimas, guli kapuose! Lietuvoje mirtis jaunikaičio ar mergelės tarp 20 ir 30 metų iššaukdavo žmonių nusistebėjimą, tirinėjimą priežasčių, kodėl jaunas mirė, o čia tokio amžiaus mirtinumas sudaro nepaprastai didelį nuošimtį. Iš išmto pastatytų kryžių ant svetur sukastų kapų, surasi vieną parašą, rodantį, kad toks ar toks asmuo sulaukė 60 metų amžiaus. "Tai didelio amžiaus jo sulaukta!" — prataria lietuvis, svetur pamatęs ant tautiečio kapo tokį paminklą. It žolė nuo dalgio, virsta ir vysta lietuviai svetur. Vis tai delto, kad jiems tenka dirbti sunkiausius darbus, buti pavojingiausiose sveikatai ir gyvybei vietoje. Jaunas tvirtas, it ažuolas, lietuvis žuvo kasyklose — paprastas dalykas! Apsigailėjo

draugai, parašė žinią į tėviškę, diena-kita ir užmiršta, tarsi jo nei nebūta. Ilgiau paverkia, padejuoja ir pasiskundžia žilgalvė motinėlė ir tėvelis, sesės ir broliai, gavę žinią apie mirtį laimės jieškotojo šeimynos nario... Daug Lietuvos motinų stovi ir žiuri į vakarus, laužo baltas rankas, it tas jaunas beržas šakas, susilaukę liudnos žinios apie mirtį mielojo sunaus, kuriame tiek troškimų ir vilties matyta, kurio tėviškei tiek daug skaiščių pažadų padaryta!

Statykime klausimą, kodėl taip yra? Nejaugi mes, lietuviai, taip menki proto ir išmanymo žvilgsniu?

Ne! Mes turime įvairių gabumų ir turime prirodymų, kad lietuviai visoko gali graičiau išmukti ir perprasti už daugumą kitų. Visas vargas tik tame, kad lietuviai nerangūs ir savo klaidos nenori suprasti.

Jaunime! Tau lemta pradėti naują tautos gyvenimą čia ir tėvynėje. Bet ligšiol ir tu kuno ir dvasios skurde tuni. Amerika — laisvės ir įvairaus patyrimo bei mokslo kraštas. Ligšiol jaunimas neišnaudojo tos progos. Matome, kaip mūsų jaunimas naikina savo gyvenimo žiedą įvairiuose pakampiuose, biliardų salėse, kluubuose, kur tarpsta pasileidimas ir demoralizacija; gaišina laiką, taip brangų sau pačiam ir visuomenei. Taip ilgiau buti negali, tai piktadarybė daroma tautai, kuri jaunime savo ateitį deda. Per sunkią ir kruviną kovą tauta politinę laisvę ingijo, bet vergausime svetimiams kitais žvilgsniais, jei neturėsime amatų ir įvairaus patyrimo žmonių. Žydai, vokiečiai, lenkai ir rusai prisiskverbs prie pačių svarbiausių mūsų valstybės vietų ir jų rankose bus jos gyvybės širdis ir gyslos.

Amatų mokyklų. Amerikoje yra visur. Jos lengvai prieinamos kiekvienam, neatsižvelgiant į amžių.

Vardan savo gerovės, vardan labo savo tautos ir valstybės, jaunime, mokykis amatų ir grįžk tėvynėn nešinas jai naudingą paramą.

Mokykimės amatų!

Tėvynainis.

Pranešimas.

Susidarius ypatingoms aplinkybėms Lietuvos reikaluose, prisieina man Lietuvon išvažiuoti. Išvažiuoju šiandieną, lapkričio 25 d., laivu "Empress of France." Tikiuos grįšti už poros mėnesių. Labai apgailestauju, kad jokių būdu nebuvo galima padaryti Vyčių Centro valdybos suvažiavimas prieš išvažiuosiant. Lietuvos reikalai užėmė daugiau mano laiko, negu ašai tikėjaisi.

Todel, šiuomi nors trumpame raštelyje noriu atkreipti gerb. Vyčių dėmę į mūsų organizacijos reikalus.

Vienas svarbiausių pačios organizacijos reikalų yra spaustuvės įsisteigimas. Apie svarbą nuosavos spaustuvės nematau reikalo rašyti — tas visiems nariams yra aišku, tik noriu pastebėti, kad tas reikalas lengvai galima įvykdinti, jei turėtume užtektinai lėšų. Lėšų mes galime turėti užtektinai, jei kiekvienas mūsų apie tai rupintumėsi; kiekviena kuopa ir atskiri nariai turėtų skaityti sau už priedermę žiurėti, kad spaustuvės fondas nuolatos ir smarkiai augtų. Tas lengvai būtų galima įvykdinti, jei kuopos pasistengtų dažniau surengti vakarų ir šiaip pramogų, o likusį jų pelną skirtų spaustuvės reikalams. Atskiri nariai gerai pasidarbautų pardavinėdami tokių vakarėlių įžangos tiketus.

Dar kartą pažymiu, auginkime spaustuvės fondą, o greitai galėsime džiaugties ir didžiutes turėdami nuosavę spaustuvę ir leiddami organą tokį, kokis mums patinka, ir taipgi leiddami jį reguliariai, nes be nuosavos spaustuvės tas yra beveik negalima.

Sužinojus, jog gen. Žukauskas rezignavo iš Lietuvos armijos, daugelis klausia, kas bus daroma su Seimo nutarimu jam aukso kardą paaukoti. Centro valdyba jokio oficialio užreiškimo tame reikale nepadarė, nes dar nesužinota priežastis jo rezignacijos. Kardas jau buvo užsakytas, būtų atsiėjęs apie du tukstančius dolerių, bet dabar jo dirbimas likos sulaukytas iki ašai sugrįšiu iš Lietuvos su tikromis žiniomis. Nors kardo

dirbimas yra sustabdytas, vienok prašau ir raginu, kad kiekviena kuopa pasistengtų skirti bent dešimtis dolerių, o atskiri nariai nuo savės bent 25 centus tam reikalui, ir kuogreičiausia tuos pinigus Centran pasiųsti.

Jei kartais dėl kokių priežasčių minėtą kardą nebutų patogų pagaminti, tuomet surinktus pinigus galėtume paaukoti Lietuvos šauliams (apie šiuos gerb. kun. Žilius parvežė platų pranešimą, ir kuomet tilps spaudoje tasai pranešimas ir atsišaukimas, ašai nuo savės prašau kiekvieno Vyčio šį reikalą kuolabiliausia paremti, nes Lietuvos Šauliai neapsakomai svarbų ir neapkainuojamą darbą atlieka dėl brangios mūsų Tėvynės Lietuvos).

Man Lietuvon išvažiavus, pirmininko priedermes pildys vice-pirmininkas Bučnys, todėl visais mūsų organizacijos reikalais, iki man parvažiuosiant, prašau prie jo kreiptis.

Centro raštininkas p. Rukštalis, izdininkas p. Baltutis energingai darbuojasi Vyčių labui.

Taipgi prašau kiekvieno Vyčio ir Vytės, kad jie iš savo pusės dėtų visas pastangas kuodaugiausia organizacijos labui pasidarbauti, kad ateinančiame Seime nereiktų svarstyti "neatlikti reikalai."

Ašai Vyčių nepamiršiu, nors ir tolokai nuo jų budamas; nepamiršiu ypač delto, kad busiu ten, kur kiekvieno Vyčio ir Vytės širdis yra nukreipta. Nuvykęs Lietuvon pasveikinsiu brangią tėvynę Lietuvą ir už jumis broliai Vyčiai! Pasistengsiu supažindinti tėvynę su jūsų veikimu ir troškimais.

Tikiu, ir jūs man linkite laimingos kelionės ir kuogeriausio pasisekimo užduotis pildyti.

Tad, Su Diev! iki pasimatymui!

Julius Jonas Bielskis,

L. V. Centro pirm.

Ant laivo "Empress of France,"

Lapkričio 25 d. '19 m.

Darbas tai butinoji sanlyga žengiant prie pasisekimo ir norint išsilavinti. Darbas turi būti obalasis kiekvieno, kas tik žengia prie tobulumo.

Lietuvos Šauliai Prašo Pagalbos.

Karžygiškoji Lietuvių kareivija kauja-
si už gyvastį, arba už mirtį su savo priešais
visais parubežiais.

Rytuose su rusais-bolševikais,

Piet-rytuose su lenkais, vakaruose su
vokiečiais.

Priešai yra įsiskverbę į patį Lietuvos
vidurį. Vokiečiai-kolčakininkai sėdi Šiauliu
apygardoje, o lenkų valdžia suorganizavo
Lietuvoje gyvenančius lenkus ir tie po var-
du "Strzelcy Nadniemenscy," stengiasi de-
moralizuoti ir kauti Lietuvius pačioje Lie-
tuvoje.

Padėjimas mūsų kareivijos sunkus. Tik
neišpasakytam heroškumui ir pasišventimui
mūsų karžygių pasidėkojant, Lietuva nuo
tiekos priešų apsigina. Pusiau alkani, pu-
siau basi ir menkai apsirėdę, be algų, jie
mąsto tik apie vieną: apie savo priderystę,
apie pergalę ir Lietuvos laisvę.

Matydami, kad mūsų kareivija taip kar-
žygiškai gina tėvynę, matydami, kaip prie-
šai visur mums stato spąstus, Lietuvos civi-
liai žmonės negalėjo pasilikti abejutiškais.

Civiliai gyventojai, ypač jaunimas, ku-
ris pasiliko namieje, kaip vyrai, taip moters
ir merginos, pradėjo organizuotis ir sutvėrė
Lietuvoje partizanų kareiviją, "Šaulius," ku-
ri šiandien turi jau keliolika tūkstančių na-
rių.

Tikslas "Šaulių" organizacijos yra gel-
bėti mūsų kareivijai ir naikinti priešą vidu-
ryje Lietuvos pakraščiais. "Šauliai" užpuola
ir kauja mažesnius priešų būrius, naikina ir
atima transportus, ardo kelius, gelžkelius,
demoralizuoja priešą įtikinimais ir agitaci-
jomis, daneša Lietuvių kareivijai apie prie-
šo žingsnius...

Ši organizacija yra valdžios užgirta, bet
lietuvių valdžia, pati būdama sunkiame fi-
nansiniame padėjime, pinigais "Šaulių" nere-
mia. Jie gyvena, organizuojasi ir veikia pa-
tįs iš savęs ir iš aukų.

Šiuomi "Šauliai" kreipiasi į Amerikos

lietuvių visuomenę, prašydami piniginės pa-
šalpos.

Už vieną Amerikos dolerį jie nusiperka
nuo demoralizuotų kolčakininkų kareivių
šautuvą.

Už du ir pusę dolerio perka šautuvą su
amunicija ir kareiviškuoju rancu.

Penki iki dešimts dolerių perka kulko-
svydį.

Aš neabejoju, kad Amerikoje rasis or-
ganizacijų, draugijų ir pavienių asmenų, ku-
rie stos į "Lietuvos Šaulių" eiles.

Lietuvoje "Šauliai" lai kauja priešą at-
viroje kovoje, o mes gaminkime jiems gin-
klus ir amuniciją. Siųskime pinigų, ginklų,
jie, sako, nusipirksią patys, ant vietos. Prieg
tam dar sudemoralizuos priešą. Pardavęs
savo ginklus priešų kareivis, ar tai vokiety-
kolčakininkas, ar bolševikas, pametęs karei-
viją bėga namo.

Kaip kiekvieną darbą, taip ir šį reikia
atlikti organizuotai, kad būtų tvarka ir kon-
trolė.

Geriausia, viso-ko nemaišyti į vieną, tik
darbą pasidalinti.

Kas užsiims Amerikoje nešimu "Lietu-
vos Šauliams" pagalbos? Pagalba yra stai-
ga ir tuoj reikalinga.

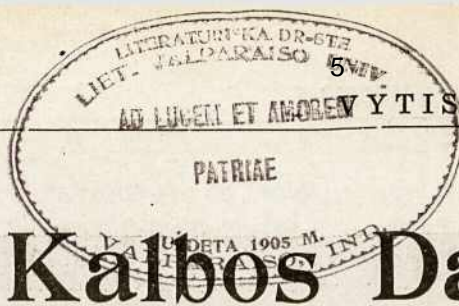
Naujai organizuoti "Šaulių" draugijos,
poteisybei, mums ir nereiktų. Tas sutrukdy-
tų darbą. Yra jau Amerikoje susiorganiza-
vusių draugijų, kurios tuomi galėtų užsiim-
ti.

Kas Amerikoje užsiims "Šaulių" reika-
lais? Kas iš Amerikos lietuvių prisidės prie
"Lietuvos Šaulių"?

Kun. J. Žilius,

narys ir įgaliotinis Lietuvos Šaulių
organizacijos.

Kun. J. Laukaitis.

◀ Kalbos Dalykai. ▶

(Tąsa. Žiūrėk pradžia "V." 14 No.).

XXXIV. Turtas, Lobis, Manta.

- 1) Turtas—ką žmogus turi.
- 2) Lobis—gėrybės (plg. platus-plotis, labas-lobis).
- 3) Manta—ką žmogus savo menu, savo manymu turi įgijęs (plg. nešu-našta, vežuvažta). Manta—lenkiškai dobytek.

XXXV. Sauvalė ar Sauvaliavimas?

Sauvalė yra netikęs žodis, akiai lietuvinas iš lenkų kalbos. Jo vietoje žmonės turi *savavalį* (plg. savanoris, savažemis), kuris gali savavaliuoti (plg. ūkininkauti), o jo darbai bus *savavaliavimai*.

XXXVI. Talkininkai, Santarvininkai ar Sąjungininkai?

Žmonės, nevaliodami darbo, kviečiasi talką. Talkininkus pavaišina.

Prancuzija nesikvietė nei Anglijos, nei Italijos, nei Japonijos. Šios valstybės tik susitarė, padarė savo tarpe *santarvę*, vadinasi "santarvininkai."

Dar prieš karą Prancuzija ir Rusija buvo ankštai ryšiais susijungusios, buvo padariusios savo tarpe *sąjungą* (*aliance*) ir delto jų žmonės vadinosi *sąjungininkai*.

XXXVII. Ar geri žodžiai: Mintyti, Nuomoniant?

Turime žodžių: menu-manau (plg. seku pasaką-sakau), mintis (iš menu-minti); jų visiškai užtenka. Kaip iš *viltis, prapultis, būtis, gintis* negalime pasidaryti veiksmazodžių: *viltiju, prapultiju, būtiju, gintiju*, taip nevykęs ir veiksmazodis *mintiju*.

Lygiu būdu netinka ir *nuomoniant* (-spėti, minti, manyti). *Nuomoniant* reikėtų rinkti *nuomones* (plg. uogauti, žoliauti, žirniauti).

XXXVIII. Ar geri žodžiai: Angliakasyklos, Gerbūvis, Geryneiga, Pirmyneiga, Didkunigaikštis, Valdvietė?

Darant naujus žodžius reikia atsiziūrėti į kalbos dvasią ir kalbos dėsnius. Kaip tik minėtieji naujadarai visai nevykę, nes priešingi pamatiniams kalbos dėsniams. Jų vietoje reikėtų vartoti: *anglių kasyklos, gero-vė, pažanga, didžiasai* arba *didisai* kunigaikštis (plg. jaunasai bernelis), valstybinė vieta.

Reikia rašyti ne *anglekasys*, bet *angliakasy*.

XXXIX. Žingeidus ar Smalsus?

Kalboje yra žodžių: duonkepys, duobkasy, duonpelnys, darbdavys ir t.t. Galėtų būti ir žingeidys—žmogus, kuris geidžia žinių. Bet kaip negali būti būdvardžiai: *duonkepus, duobkasus, duonpelnus, darbdavus*, taip lygiai negali būti ir būdvardžio *žingeidus*. Jo vietoje žmonių kalboje ir senovės raštuose randame būdvardį *smalus* (-ciekavas), pvisos Jevos smalsios; kas to vaiko smalsumas!

XL. Asmeniška ar Asmeninė pažintis?

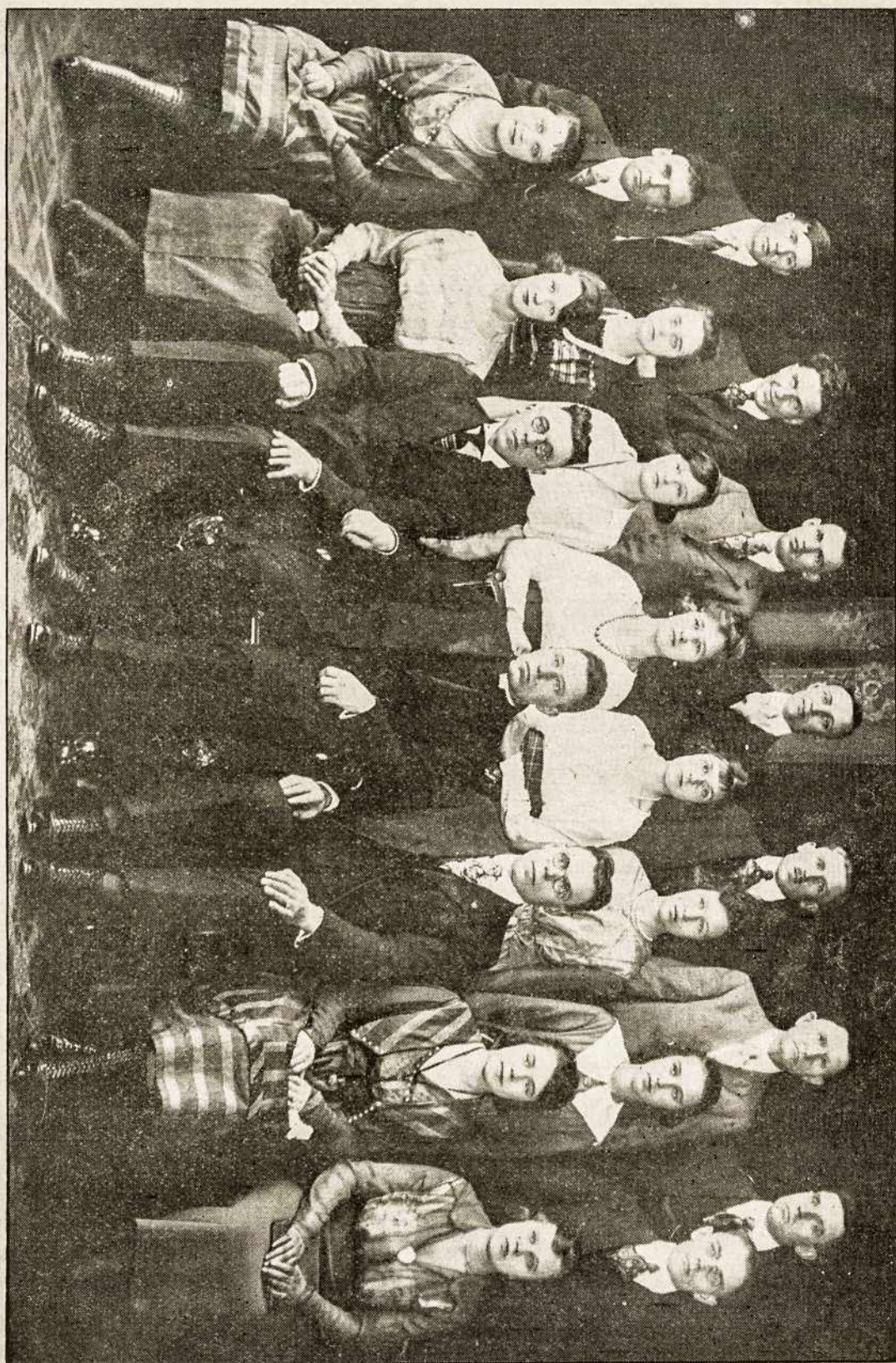
Aš jį pažįstu *asmeniškai* (-savo asmenimi, aš pats jį pažįstu). Aš nuėjau pas prezidentą *asmeniškai* (-aš pats nuėjau, nuėjau savo asmenimi). Mano *asmeniškai* reikalai (-mano asmens, mano asmeniniai reikalai), mano *asmeninė* pažintis.

XLI. Apskritis ar Apskritys?

Žmonių kalboje žinoma tėra vien *apskritis, -ies, kelios apskritys*. Apskritys, čio yra taip iškreiptas, kaip *skunda* iškreipta iš *skundo* arba *karė* iš *karo*. Tai vis svetimų kalbų įtaka (powiat, ujezd, skarga, žaloba, wojna).

XLII. Skaitlingas ar Gausingas?

Rašomojoj kalboj negali likti skaitlius, spietlius (-skaičius, spiečius), todėl negali būti nė būdvardžio *skaitlingas*. *Pagaliaus skaitlingas* reikėtų: *turiš daug skaitlių* (plg.

L. VYČIŲ 40-TOS KP. (E. ST. LOUIS, ILL.) VEIKLESNIEJI NARIAI.
Ši kuopa viena jauniausių, šiais metais organizuota, bet Vyčių dvasia jau giliai prigijus.

turtingas, pinigingas, garbingas). Jo vietoje žmonės vartoja: buvo gausingas susirinkimas, gausinga draugija.

XLIII. *Lietsargis, Skėtis ar Dangtelis?*

1. Lietsargis—lietaus sargas. Nesąmonė.
2. *Skėtis* nežinia kokių būdu, bet visai netaisyklingai, nukaltas iš *skėsti*.
3. Jų vietoje reikia vartoti: *dangtelis* (-stogelis). Daugybėje tarmių žmonės vietoje *stogo* vartoja žodį *dangtis,-čio*.

XLIV. *Persergėti ar Perspėti?*

Persergėti yra aklas vertimas iš slavų kalbos. Jo vietoje žmonės vartoja: *perspėti*, *spėti* arba *įspėti*, pv. *spėk* jį kad taip nedarytų, arba: aš vaiką *įspėjau*, kad neišdykautų, arba: mano *perspėtas* jis pasitaisė (plg. aš jį pertariau, kad į miestą nevažiuotų).

XLV. Ką reiškia *Tankiai* ir *Dažnai*?

Audėja *tankiai* audžia, plepi boba *tankiai* kalba (greitai taria vieną žodį po kito). Bet: jis *dažnai* eina išpažinties, *dažnai* gauna žinių iš Amerikos.

XLVI. *Šimet* ar *Šiomet*?

Rytiečiai sako: *šimet* arba *šiuosmet*, atsimindami, kad *metai* yra vartojami tik daugiskaitoje. Reikėtų to laikytis ir vakariečiams.

XLVII. *Pagelbininkas* ar *Padėjėjas*?

Žmonės sako: jis *mane pagelbėjo* nelaimėje; *pagelbėk mane*, kad iš skolų išbrisčiau. Nieku būdu negalima sakyti: *pagelbėk man* (-padėk man). Kaip iš *šelpiti, telkti, segti* turime: *pašalpa, talka, sagtis*, taip *išgelbėti* turime *pagalba* (ne *pagelba*). Žmonės dvejai padeda čia kirtį: vieni ant *gal*, kiti ant *ba* (plg. *pašalpa*).

Pagalbininkas būtų žmogus, kuriam rūpi kiti *pagelbėti*, kuris kitus nelaimėje ar varge *pagelbti*. Kas kitam padeda, tas jo *padėjėjas*.

XLVIII. Ką reiškia *Akylas* arba *Akyvas*?

Kas geras akis turi, tas viską pamato ir supranta, tas *akylas* arba *akyvas* (plg. patarlė: laukas *akylas*, miškas *ausylas*). To-

del nieku būdu negalima sakyti: *Akyva* (-įdomu) žinoti, kas ten buvo.

XLIX. *Prijausti* ar *Uzjausti*?

Žmogus dažnai *prijaučia* nelaimę, *neprisijaučia* jokios kaltės, bet žmogų, *įpuolusį* į nelaimę, visi *uzjaučia*, rodo jam užuojautas.

L. *Užmėtinėjimas* ar *Priekaištas*?

Užmėtinėjimas yra aklas vertimas iš lenkų kalbos "zarzut." Lietuviai vienas antram kokią silpnbę *prikiša*, daro įvairių *priekaištų*. Rusai buvo lietuviams *uzmetę* netikusią valdžią ir nuolat *uzmėtinėdavo* netikusius valdininkus.

LI. *Išspauzdinti* ar *Atspauzdinti*?

Redaktorius, gavęs rankraštį, jį *išspauzdina*, bet paėmęs iškarpą iš kito laikraščio, ją *atspauzdina* (atspauzdinti-perepečatat). Svečias *išpasakojo* namiškiams visas žinias, o vaikas tas pačias žinias *atpasakojo kaimynams* (atpasakojimas-pereraskaz). Todėl knygas pirmą kartą *išspauzdina*, o antrą jų leidimą *atspauzdina* (plg. kartoti-atkartoti).

LII. *Atskaita* ar *Apyskaita*?

Sūnus savo išlaidas *apskaito* ir duoda jų *apyskaita* tėvui. Žydas, skolindamas kam šimtą auksinų dešimtą procentą sau iš anksto *atsiskaito* ir duoda tik 90 auksinų. Ta atskaitytoji suma ir bus *atskaita* (-wyčet).

LIII. *Apveizda* ar *Apyvaizda*?

Rašomojoj kalboj negali išlikti *Apveizda* del tos pačios priežasties kaip ir *pagelba*. Galėtų būti arba *Apvaizda* (kirtis ant paskutinio skiemens, plg. *apžvalga*) arba *Apyvaizda* (plg. *apyžvalga, apyskaita*).

LIV. *Jėga* ar *Jiega*?

Žemaičiai taria: *nujėgti, pajėgti, nuojėga*. Aukštaičiai rašo *ten-ie*, kur žemaičiai taria *ei* arba *y*, pv. *pienas—peinas—pynas, diena—deina—dyna*. Todėl reikia rašyti: *jėga, pajėgti*.

Aukštaičiai ir daugiau žodžių taria netaisyklingai: *vieversys* (-vėversys), *kamienas* (-kamėnas), *viesulas* (-vėsulas).

LV. *Užsipelnyti* ar *Nusipelnyti*?

Nuopelnas rodo, kad mes ką-nors galime arba kitam nupelnyti arba patys sau nusipelnyti. *Užsipelnyti* yra atsiradęs po lenkų kalbos įtaka.

LVI. *Ilgėsis* ar *Ilgesys*?

Turime žodžių: *ilgesys-ilgesio* (-kirtis ant *il*) *šnekesys*, *pašnekesys*, *užesys*, *gaudesys*, *elgesys* (-*elgimasis*), *dėmesys* (-*uwaga*), *stebesys* (-*podziw*) ir t.t. Visi jie yra kilę iš veiksmazodžių. Šalia jų turime tik vieną kitos kilmės: *trobosys*. Vien nemokėtos taria *ilgėsis*, *užėsis* ir t.t.

Nuo minėtųjų daiktavardžių reikia skirti daiktavardžiai su kitos rūšies galūne—*ėšiai*: *puvėšiai*, *griuvėšiai*, *pelėšiai* ir t.t.

LVII. Ar ilgoji Ū reikalinga lietuvių raštams?

Tik vienu vienas prel. A. Dambrauskas užsispyręs nori ilgąją ū išvartyti iš lietuvių raštų, bet visi rimti kalbininkai yra užtenkamai išrodę, kad lietuvių raštams būtinai reikalinga ilgoji ū, kaip yra reikalinga ilgoji y. Ir naujoji p. Jablonskio gramatika ilgąją ū palieka.

LVIII. Ką reiškia: *Mirtingas*, *Mirštamasis*, *Marus*, *Mirus*, *Mirtinas*, *Mirtinis*?

1. *Mirtingas*—turįs savyje mirties, mirties ypatybių (plg. *protingas*, *išmintingas*, *nesveikatingas* (-*kuris pažiūrėti sveikas*, bet iš tikrųjų ligūstas), *pavasaringi* (-*liesi*) *arkliai*): *Galūnė—ingas* reiškia vidaus ypatybę (plg. *kopūstai galvoti*, *linai galvingi*). Todel reikėtų sakyti: *Dievas nemirtingas*, *žmogaus vėlė nemirtinga*.

2. *Mirštamasis*, kaip apskritai šios rūšies dalyviai, turi dvi reikšmi: 1) *mirštamasis* liga, *mirštamasis* nuodėmė (-iš kurių kas miršta, plg. *gydoma žolė* (-*kuria ką gydo*), *stovimas*, *sėdima vieta*, *kuliama mašina*, *valgoma diena*, *valgomas šaukštas* ir t.t. 2) *Dangus negriūvamas*, *Dievas nemirštamasis* (žmonių *patarlė*) — *kuris nemiršta*. Plg. *žindamas vaikas* (-*kuris žinda*), ar daug turi *priaugamų arklių* (-*kurie priauga*), ar turi *atliekamų pinigų* (-*kurie atlieka*), jei nežinai, *pasiklausk žinomo žmogaus* (-*kuris žino*), *nepri-*

klausomoji Lietuva (-*kuri niekam nepriklauso*).

3. *Marus* taip-pat turi dvi reikšmi: 1) *marus* *peilis* — *kuris greitai ką numarina*, (plg. *pavalgus žmogus*, *įstabus vaikas* (-*kuris greitai viską įsistebi*), *skaudus žodis*, *skalus medis* ir t.t. 2) *katė nemari* — *ne taip lengva ji numarinti*, šuo jos *neįveikia*, *nenumarina*, plg. *pavalgi duona*, *skaudi vieta*, *įstabus vaikas* — *kurį visi įsistebi*, *skalus medis*.

4. *Mirus* — *kuris lengvai miršta* (plg. *birūs rugiai*, *skilus medis* — *kurie lengvai byra*, *skyla*).

4. *Mirtinas* — *kuris turi mirtį*, plg. *būtinasis* — *kuris turi būti*. *Žmogus mirtinai apsirgo* (plg. *būtinai apsigyveno* (-*pasiliktiniai*)).

5. *Mirtinis* — *atstoja kilmininką*, plg. *žiemos-žieminis*, *aukso-auksinis*. *Mirties arba mirtiniai marškiniai* (plg. *aukso-auksinis žiedas*).

PASTABA: Galime sakyti: *Dievas nemirtingas* ir *nemirštamasis*, žiūrint ką mes norime pabrėžti: 1) ar kad *Dievas nieko bendra su mirtimi neturi*, *neturi savyje jokių mirties ypatybių*, ar 2) *vien tai kad Dievas visados yra ir bus gyvas*, kad *niekad nemirs*.

KALBOS DALYKAI.

I. Ką reiškia "Vytis"?

Senovės raštuose žodžio "vytis" nerandame. Kaip lietuviai yra vadinę Lietuvos valstybės ženklą (herbą), jokių žinių neturime. Lenkai jį vadindavo ir tebevadina "Pogoń." D-ras *Basanavičius* vadino jį "Žirgas ir Vaikas." Vėliau buvo išversta į lietuvių kalbą "Pogoń." žodžiu "Vytis," (plg. *kliūvu-kliūti-kliūtis*, *menu-mintinu-mintis*, *būvu-būti-būtis*, *prapuolu-prapulti-prapultis*, *krypstu-krypti-kryptis*, *viliu-vilti-viltis*, *pragaištu-pragaišti-pragaištis*, *vejuvyti-vytis*). Taigi *Vytis* yra tos kategorijos žodis kaip ir *klūtis*, *būtis*, *prapultis*, *viltis* *pragaištis* (-*moteriškosios gimtės*) ir reiškia vien tai, ką lenkiškai "Pogoń" (-*vijimas*, plg. *pragaišimas*, *buvimas*). *Vytis-vyčio* (-*vyriškosios gimtės*) tokia reikšmė, kaip šį žodį

Amerikoje vartoja, nieku būdu lietuvių kalbos dėsniams nepateisinamas.

Aiškus daiktas, kad *vytis* gali būti kilusi tik iš bendraties (-infinityvo) *vyti* ir reikšti ne ką kita, kaip *vijimas*.

Visa eilė panašiai iš bendraties kilusių žodžių rodo, kad jie moteriškosios gimtios. Išimtį daro tik vienas žodis *pyktis-pykčio* (-pykimas, piktumas). Todel ir "Vy-tis" (-Pogoń) gali būti tik moteriškosios gimtios, nes visi nauji žodžiai turi būti pritaikinti ne prie išimties, bet prie bendrosios taisyklės.

Kol nežinosime, kaip lietuviai yra vadinę savo valstybės ženklą, gerai darysime vartodami "Pogoń" išvestą lietuviškai "Vytis-vyties).

Vytis-vyčio lietuvių kalboje nieku būdu negali reikšti asmens, žmogaus.

Kam rūpėjo laikraštis "Viltis," tie vadinosi *viltininkai*. Kam rūpėjo Lietuvos valstybės simbolas *vytis*, tie turi vadintis *vytininkai-vytininkės*.

Didžiausia nesąmonė būtų vadinti Lietuvos valstybės ženklą "žirgvaikis;" tai reikštų žirgo vaiką (plg. Jonvaikis—Jono vaikas, žvakgalis—žvakės galas, žąstaukia-žąsų taukai, dalgkotis—dalgio kotas, vištva-nagis—vištų vanagas ir t.t.

II. Ką reiškia *Perstatyti*?

Perstatyti žmonių kalboje turi dvi reikšmi: 1. Ūkininkui nepatiko namų pastatymas ir jis savaip juos perstatė (plg. perdirbti, perrašyti, persiūti), 2) Ūkininkas savo namus iš vienos vietos perstatė į kitą.

Mūsų raštuose šiam žodžiui brukama yra visai svetima reikšmė: scena *perstato* lenkų kariuomenės raštinę (-scena vaidina, atrodo, plg. vanduo atrodo žmogų), *perstatyk* sau (-pristatyk sau, įsivaizduok sau), aš *persistačiau* bendrovės pirmininkui (-prisistačiau — taip kalba žemaičiai), klebonas *perstatė* kalbėtoją svečiams (-supažindino kalbėtoją su svečiais), rytoj bus *perstatymas* veikalėlio "Amerika partyje" (-vaidinimas.)

III. *Vėlynės* ar *Vėlinės*?

Žmonės sakė: Jurginės, Petrinės, Šeš-

tinės, tad reikėtų sakyti ir *Vėlynės* (-uždūšinė diena).

IV. Kelios savaitės *atgal* ar *prieš* kelias savaites?

Kelios savaitės *atgal* — aiškiausias slavizmas. Žmonės sako: 1) prieš dvejus metus, prieš dvi savaiti aš buvau visai sveikas, 2) dviem savaitėm prieš Kalėdas buvau išpažinties.

V. Ką reiškia *sekti*?

1. *Seku* pasaką (-sakau plg. pešu-pašau, bedu-badau). 2. Šuo *seka paskui* žmogų. 3. Šuo *seka* zuikio pėdomis, sūnus *seka* tėvo pavyzdžiu. 4. Šuo *seka* vagį ir dažnai jį *su-seka*, motina *seka* dukterį (-ją prižiūri). 5. Sūnus *seka* tėvu, mokiniai *posekė* savo mokytojais, apaštalai *posekė* Kristum. Taip žmonės kalba.

Mūsų gi raštuose randame štai kokių aiškiausių rusicizmų: 1. *Sekantis* (-kitas) susirinkimas bus poryt. 2. Pasveikino jį *sekančia* (-šita, šia) telegrama. 3. Kas iš to *seka* (-eina). 4. Turiu garbės pranešti jums *kas seka* (-štai ką:) arba: *sekančius dalykus* (-šiuos dalykus). 5. *Sekančiais* (-ateinančiais, kitais) metais turėsime daugiau darbo.

Mūsų laikraščiai net mirga panašiais rusicizmais.

VI. *Giminės* ir *gentys*.

Vyru pačios giminės, o pačiai vyro giminės yra gentys. Giminės, kurie yra iš vienos kilties gimę. Gentis-ies—affinis, giminė, giminietis—consanguineus.

Gentkartė yra nevykęs naujadaras. Žmonės sako: iš kartos į kartą eina ta žinia, turto ir kelintai kartai užteks.

VII. *Kanuolės*, *patrankos* ar *armotos*?

Kanuolė sulietuvinta iš vokiečių kalbos. *Patranka* reiškia žmogų, kurs mėgsta tran-kytis (plg. padauža, pabalda). Ar ne geriau pasilikti visiems žinomas *armotas*?

VIII. *Tėvynainis* ar *patriotas*?

Galūnė-*ainis-ainė* turime tik keliuose žodžiuose: Šilainė—dirva, kur šilo būta, sal-

dainė (gira), avižainė (sriuba), dešimtainis skaičius, dešimtainės trupmenos, riestainis (pyragas), sausainis, saldainis (pyragas).

Iš paduotųjų pavyzdžių matyt, kad jie visi yra būdvardžiai, kartais virtę daiktavardžiais.

Aiškų daiktas, kad jais remdamiesi negalime pasidaryti nei *tėvynainio*, nei *mokslainės*, nei *svetainės* (-salės).

Nusiziūrėję į kitas tautas ramiai galime vartoti žodžius: *patriotas*, *patriotė*.

Iš *tėvynė* galime pasidaryti tik *tėvynininką* arba *tėvyniniką* (-kuriam rūpi tėvynė, kuris myli tėvynę), kaip kad turime *malūnininką* arba *malūniką*, *vargonininką* arba *vargoninką* (-plg. baudžiava, baudžiavininkas, baudžiauninkas, mainininkas — maininkauja, mainininkauja).

XI. Matomai ar matyt?

Matomai ir tu prie Vyčių priguli (-matyt ir tu prie Vytininkų priklausai), *matomai* (-matyt ir Amerikos jaunimas neatsilieka), *matomai* tu geras žmogus (-matyt, kad tu geras žmogus).

Matomai — aiškiausias polonizmas (*widocznie*).

X. Iš kalno, iš aukšto ar iš anksto?

Iš kalno (-z góry)—aiškiausias polonizmas. Žmonės sako: 1) Kunigas elgiasi su žmonėmis iš aukšto, 2) aš iš anksto tai žinojau.

XI. Gričia ar troba?

Gričia, kitur *grinčia* yra sulietuvintas iš gudų kalbos *krynica*. Daug tarmių nei *gričios*, nei *grinčios* nežino. Jos vietoje daugiaus žmonės vartoja: *troba*, *pirkia*, *pirkčia*. Daugiau tarmių skiria *trobą* (-gričių) nuo *trobėsio* (-budinko).

XII. Ragutinė ar ietis?

Ragutinė paimta iš gudų kalbos *rohatina*.

Senovės raštuose ir dar žmonių kalboje yra užsilikę: *ietis-ieties*, *durklas*, *durtuvas*.

XIII. Valdonas ar valdovas?

Valdonas senovės raštuose turi *valdinio* (-ne pavaldinio) reikšmę. Plačiau yra var-

tojamas *valdovas* (plg. *žinovas*, *gėrovas*, *atstovas*, *ganovas*—kuris medžiojant gena žvėris). *Caras* buvo rusų *valdovas*, o rusai buvo *caro valdiniai*.

(*Bus daugiau*).

BENDRADARBIŲ DOMEI.

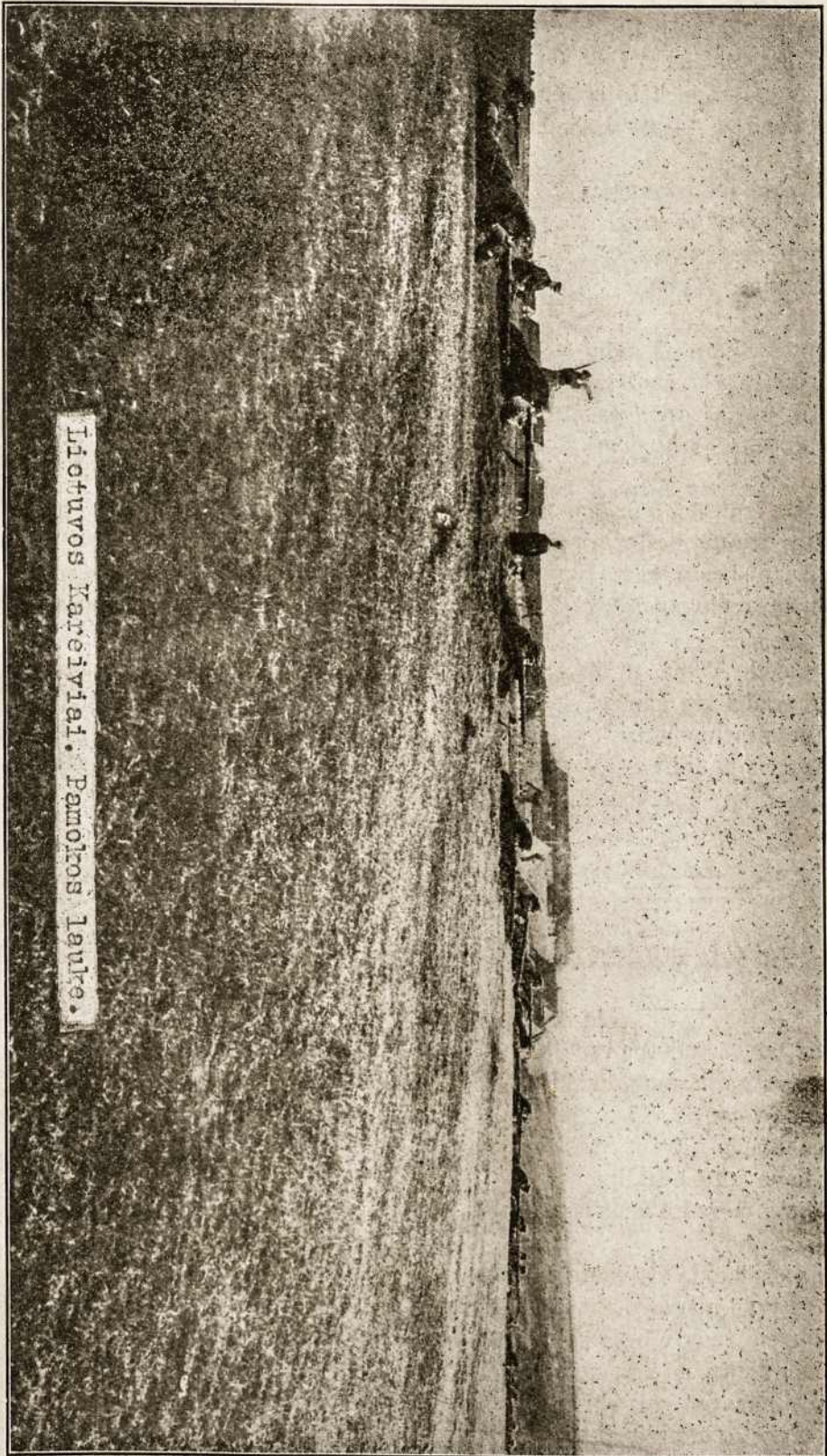
Ligšiol Amerikos laikraščiai kalbos dalykuose "kaip išmanė, taip save ganė." Vienas laikraštis yra nusistatęs tokią, kits kitokią rašybą. Bendradarbiai, sekdami įvairius laikraščius, nežino, kokios rašybos prisilaikyti, užtad suteikia savo raštais daug darbo redakcijoms, kurios viską tvarko sulyg savo nusistatytų taisyklių.

"Vyčio" num. 14 (71) pradėjome spausdinti kalbininko kun. Laukaičio "Kalbos dalykai." Norėtume, kad kiekvienas tuos kalbos dalykus sektų, o bendradarbių savo veikaluose prašome tųjų taisyklių prisilaikyti. Ypač daug vargo yra su ilgąja u (ū), kuri raštuose dažnai pasitaiko. "Vyčio" redakcija ilgąją ū griežtai vartos.

Gerbiavam kalbininkui "Vyčio" redakcija taria nuoširdų ačių už vedimą Amerikos lietuvių laikraščių kalbos dalykuose iš "netvarkos nevalios," o bendradarbiams busime dėkingi, jei jie prisilaikys gryno rašybos taisyklingumo ir tuomi palengvins darbą redakcijai.

"Vyčio" redakcija.

Daugiausia pakenkia žmonėms dykinėjimas, girtuokliavimas, grojimas iš pinigų ir smagumų jėškojimas. Ši ketvergė — tai jaunuomenės gundytojas-velnias. Blogi žmonės paprastai sako, kad jaunas turi "išsidaužyti," "pagyventi," "pasaulio smagumų paragauti," — tai reiškia: bristi į visokius prasižengimus. Jei kunas ir siela sužeidžiama, ten devyniuose iš dešimties atsitikimų kaltas alkolis ir lyties ligos. Liudna matant jaunus žmones, geriausiose aplinkybėse gyvenančius, į gerą linkusius, gabius, priverstus apieisti šį pasaulį vien tik dėlto, kad pasidavė geiduliams. Jei žmonės netinginautų, negirtuokliautų ir nepaleistuvautų, nebūtų tiek nelaimingų, nebūtų tiek ašarų ir kančių.

Lietuvos Kareiviai. Pamokos lauke.

Jieškant Paguodos.

Ištroškus gyvybės širdis,
Ji nor apimt plačias sritis,
Bet kilt augštyt, oi kaip sunku!
Kasdien bandau, — atgal slenku.

Nejau paskendus į tvankias
Miglas, tyliai, tyliai užges
Vilties viliūgė ta žvaigždė,
Kuri del manes vis spindėj?

Nejau nutils, kaip tie aidai,
Kanklių skambėję nuolatai,
O liks tik vienas atbalsys,
Ir jį grait laikas sutirpdys.

Oi skauda širdį, bet žaizdas
Jos niekas, niekas nesupras,
Ir jos jau niekas nepaguos,
Greičiau bepročio vardą duos!

Geriau nutilk, širdie, tu čia...
Bet dar nesibaigia kančia,
Sūnų Tėvynės nuolatai
Pasielia mus liūdni balsai.

Žilvitis.

Persiskyrimas.

Jau didelis laivas judėti pradėjo...
Per skruostus gaili ašarėlė riedėjo!
Jos plaukus švelnutis vėjelis kedeno...
Vanduo sukuria į krantą taškėno.
Toli mėlynavo jūra begalinė,
Ilgėjimo jictis pervėrė krūtinę!

Gi laivas vis plaukia palikdamas tarpą,
Tarp jos ir tarp manes didesnį kas-kartą.
Bandau žingsnį žengti, bet vėl kas sulaiko,
Nors pučia vėjelis, minčių nenuvaiko.
Nuo jų taip pavargo galva ir krūtinė,
Ir atilsio trokšta, bet kur-gi nakvynė?

Ant mėlynos jūros, lyg stygos, ištįso
Ir gailiai pravirko gyvenimo viso.

Audringuos verpetuos užgėso žvaigždelė,
Ir temsta jau temsta klaikioji naktelė.
Oi, bėgčiau aš bėgčiau toli iš šios vietos,
Bet laiko pririšę pajėgos kietos.

Žilvitis.

SENATVĖ.

(Sonetas).

Kas yr' senatvė, žmogau, ar tu žinai?
— Ant veido raukšlėto, ant galvos žili plau-
[kai

Ir prityrimo pilni praeities takai —
Senatvės ženklas. Bet to dar permažai.
Senatvė yra mokslas, kurs mokin,'
Kad žmogaus karšti norai grait čionai išdils
Ir žodžiai ore praskambės, o jį apvils;
Karštuolis nepažengs darbuose pirmyn.
Senatvė yra šaltis tavo jausmų,
Kurs šaldo tavo širdį, trauk' ją nuo žmonių.
Pakol nebjauti džiaugsmo, meilės, skausmų,
Aptemdžius tavo taką stum' link kapinių
Ir jau beširdė žiauri motė vadin
Namų ir šalta ranka tavo žiedą skin!

Jonas.

Chicago, 1919.

Visa žmogaus vertė remiasi darbu ir budu, tai svarbiausi dvi sąlygi, reikalaujami iš dorą žmogaus. Ta dora, tai kaip ir visuomenės žiedas, bet žiedas — ne visas dar augalas, gerai gi išsivystęs žiedas gali būti tik ant sveiko augalo. Toks sveikas augalas — tai harmoningai išsivystęs žmogus: sveika siela sveikam kune. Todėl jaunuomenė turi rūpintis sveikata, kuno stiprumu, nes tik tokiame kune gali būti sveika, graži, stipri siela.

*

Auklėjime labai daug reiškia tikyba. Žmogaus gyvenime tokie esti atsitikimai, kad vien tik tikyba tegali pagelbėti. Iš to suprantame, kad dažnai mūsų laikais niekinamoji tikyba auklėjime užima labai svarbią vietą.

*

PONAS IR PIEMUO.

Važiuoja keliu ponas. Piemuo gano kiaules.

Piemuo: Žiurėkite, ratai nesisuka!

Ponas: Tprrr! (sustabdė arklus).

Piemuo: Na, ar aš netiesą sakiau, kad ratai nesisuka.

Delko Gi Poetai Tyli?

RAŽ-KAS uždavė sau panašų klausimą ir negalėjo surasti atsakymo.

Na gi, delko poetai tyli? Poetai tie, kurie taip daug turi pasakymui... taip gi ir tie, ką išlieja juodylo viedrus del rudens lapelių, mėtomų ir blaškomų beširdės vėsulos, kaip ir tie, kurių meilė prie geltonkasės mergelės taiko gaminti poemas, pagalios ir tie, kurių įkvėpimas verčia tvirti didžius amžių žygius ir dėjas.

Delko gi šiandieną, kuomet virš mūsų galvų šniokščia, verda ir kunkulioja baisėtina audra, neturėjusi sau lygios istorijos amžiuose, kuomet žemė dreba nuo tukstantinių armotų griausmo, kuomet ateinančių metų vasarojus išdygs iš žemės, persisunkusios žmonių krauju. — delko gi tokioje valandoje nekalba poetai, delko gi dainių dvasios miega, o iš jų plunksnų netrikšta gimnai?

Ar gi mes neturėtume dainių, poetų?

Gal tie, kuriais jie pasižymėjo ir vadinosi, nėra tai mūsų?

Kuomet išgirdau klausimą: "delko gi poetai tyli?" iš vieno žmogaus lupų, nustebau ir didžiai nustebau, kadangi tas vyras buvo rašytojas, literatas, tvėrėjas, tad gi — poeta.

Vėliau mintijau, kad tas vyras, užduodamas sau tokį naivų klausimą, norėjo gal išgirsti mano nuomonę, gal pageidavo toje tėjoje pradėti diskusijas, o gal tik troško išreikšti apgailėstavimą, jog taip yra, kad ir gerai žinojo, jog taip turi būti.

A-a, taip ir privalo būti, kadangi iš pačios poezijos ir karo dėsnių gimsta tai, ką Romėnai senai jau priėmė patarlės aforizman: "*Inter arma silent musae*" — muzos tyli karo laiku.

Taip, muzos tyli, nes poetai yra gyvenimo arkangelai. Jų dvasia sergsti ir šaukia minias darban tuomet, kuomet jos snaudžia. Poetai išsijudina ir visomis spėkomis uždega dvasios idealus tuomet, kuomet grėšia pavojus

gyvatai. Poetai giesta giesmes ir dainas ten, kur žmonės apimti kuno ir dvasios lėtargu, rėžia pamokslus ant turgaviečių ir uždega gyvumo žariją, meta gėstančiųjų tarpan.

Tai yra šventoji jų pasiuntinybė.

Tuomet poetai kalba.

Valančius, Baronas, Maironis, Basanis ir kiti prašneko tuomet, kuomet mūsų tauta buvo be žado, rods, visai jau netekusi dvasios paspirties ir sielvartos slėgiama, lyg užmigo ant visados!

Kuomet Belgija užsimiršo savo dvasioje, kuomet rodėsi, kad parsiduos aukso dievaičio vergijon, tuomet pasirodė poetai: atėjo Verhaeren'as, Eekhoud'as, Maeterlinck'as, Gilkin'as, Picard'as; pribuvo gyvatos poetai — Destric'as, Vandervelde — pradėjo žadinti ilgėsį prie grožės, prakilnumo, prie to visko, kas yra tobula. Ir išgelbėjo jų tautos sielą.

Jų dėkai belgai neperdavė vokiečiams už auksą savo kelių liuosybės į Prancūziją.

Tokieji poetai yra tai karų kurėjai, taip, kaip buvusi ir esanti, šventųjų karų.

Bet gi, kuomet tautų siela pribrešta poetų intaka, kuomet prigijja arba priauga prie jų jausmų (nes, kuom gi yra poeta, jeigu ne jausmų genijus) gale, tuomet...

Tuomet esti tokios valandos, kaip ir dabar.

Tuomet poetai tyli.

Nes kiekvienas ukininkas lieka didvyris, egoistai (saumyliai) lieka samaritonai, kokietės — gailėstingosios seserys bei slaugotojos, kaimiečiai — kariauninkai, kadangi kiekvieno širdyje dega gražiausiųjų jausmų aukuras, nes pasišventimas lieka kasdieniniu užsiėmimu, pasiaukavimas ir aukavimas — priedermė, o darbai — kasdieninė duona.

Nutilsta tuomet daina, kad ir būtų galingiausia — liktų gi vos tik silpna atbalsė dvasios jėgų, kuriomis dalyvauja visi!

Poetai tyli, bet gi nemintykite, kad nieko neveikia. Jie darbuojasi ir daug veikia, nes šimtą kartų daugiau kenčiant, kvėpia savin

milžinišką istorijos galybę, kad galėjus suteikti ateinančioms kartoms didvyrių kovas ir tuomet vėl įkairinti širdis, kuomet šiaurį ir kitų priešų letena slogins nuslopinti užsnudusius, nusilpusius, abejojančius ir klystančius.

A. Tamoliūnas.

Seirijietis.

Jankelis ir Sorė.

(dialogas).

(Scena perstato paprastą virtuvę. Sorė žema, stora, nešvari; stovi prie pečiaus ir ką tai maišo puode. Tuom tarpu dėžute nešinas ineina gana linksmas, apie 25 metų amžiaus, žydelis Jankelis, Sorės kampininkas).

Jankelis. Labą hytą, Sohe!

Sorė. A-a! labas hytas! (žiūri rusčiai šnai ruodama).

Jank. Labas hytas, tamstai! Ui, ko tamsta, dušyta, taip šnaihoji!? Ko tamsta tokia pikta?!

Sorė. Ko tamsta šnaihoji, ko tamsta tokia pikta! A-a! pikta!

Jank. (nustebęs). Ištikho, aš jau senai tamstos nematei tokios piktas, kaip šiandien!

Sorė (rusčiai). A-a! Nematei tokios piktos, kaip šiandien!

Jank. Ištikho! Tamsta visados buvai švelna, linksmas, mandagi. O šiandien visai, visai kitoniška!

Sorė (mėgdžiodama). A-a! švelna, mandagi, linksmas!

Jank. (švelniai). Niu! Ah netaip budavo? Ateidavau iš dahbas, ah eidavau į dahbas, tai tamsta mane visados klausdavai: Jankel! Jankel! gal ahbatėlės? gal kavutes? gal šilkutes? — O dabah aš visai nesuphanči, kodel tamsta ant manes pykšti?!

Sorė (šypsodamos, kraipydama galvą, čiaupydamosi žiūri į Jankelį ir kalba). A-a!

gal ahbatėlės? gal kavutės? gal silkutes? A-a!

Jank. (jau rusčiai). Sohe! Sohe! Aš tamstos šiandien visai nei pažinti negali! Ny! kas Jums atsitiko?

Sorė (galva linguodama). Tai gehausia! Tamstos šiandien pažinti negali!

Jank. Sakau teisybę! Visi metai gyvenu jusų kampe, o teisybę pasakius dah tokia niekad nebuvote. (Rusčiai, koja treptelia grindis). Ny! Sakysite, ah ne!

Sorė (irgi treptelia). A-a! Sakysite, ah ne!?

Jank. Ui! aš jūs dabah visai negali suprasti — ah jūs photo nustojote? ah blogai miegojote? ah jums koks meška sapnavosi, ah gal koks kitas paibelis atsitiko?

Sorė (dairosi į visas kertes, eina prie stovinių kertėje šluotos ir paėmus, grasinama Jankeliui, rusčiai sako). Aš čion tau pahodysi paibelį!

Jank. (švelniai). Ui! vai! Sohe, miela Sohe! Atleiskite man, jeigu ką blogas pasakiai, jeigu kuom phasikaltai!

Sorė. A-a! dah klaus, kuom phasikaltai. Niu (rodo pirštu) jis nekaltas ēhukas (ėrukas)!

Jank. (vaikščioja po sceną, kalba į šalį gan balsiai). Jau čia tikhai Dievo kohonė su tai boba: sakyk ghažiai — pyksta, sakyk huščiai — pyksta! (Artinasi prie Sorės ir švelniai glostydamas jos petį, paskui veidą, sako) Sohe! Nepyk ant manes. Tu mano ghažiausis kvietkeli!... Viskas bus gehai, tik pasakyk man, ko tu... ujujui! tokia pikta?

Sorė (traukiasi nuo Jank. ir šnairuodama sako). A-a! tai tu, mat, dah klaus, ko aš pyksti? O kas vakah atsitiko? Kas padahė?

Jank. Kas, ką padahė? pasakyk, tamsta, nes aš nieko, visai nieko nežinai!

Sorė. Nežinai! A-a! nežinai! O kas čion vih-tuvėj atsitiko?

Jank. Ui! neį man pikta dahosi! Sakyk, Sohe, kaip aš Dievą myli, aš nieko nežinai!

Sorė. Ny! tu gancy goi! tu hazer! tai tu taip Dievą myli?

Jank. Ko, Sohe, phie manes kabiniesi? ih kuo aš kaltas?

Sorė. Ir nežinai! O kad kiek, tai jau butų phapuolę. Jam viskas butų phapuolę! Jau butų buvę pehvėlu!...

Jank. Kas pehvėlu, kas butų phapuolę?

Sorė. O čia, vihtuvėje, ką padahei?

Jank. Dah kahtą sakai, kad aš nieko nežinai, kad aš nieko nepadahei! Nesikabink tamsta phie manes, aš nieko nekaltas!!

Sorė. (*Isiremia į šonus, kalba mėgdziodama Jankelį*). Ujujui, tititi! Ujujui, tititi! Nieko nekaltas, šventas oziukas! O su imbhiku ką padahai?!

Jank. (*nustebęs*). Su imbhiku? O ką aš galėjai jam padahyti?

Sorė. Ny! Ah nežinai, kas jame buvo ih kuh jis stovėjo? A-a!

Jank. Ny! (*Krato galvą*) Aš nežinai kuh ir kas galėjo stovėti! Galų-gale kas man Sohės imbhikas apeina?!

Sorė. Tai man vyhas! Jam Sohės imbhikas neapeina. Kaip jam heikia, tai jis gehas, tada apeina, tada jį mato ir žino, o paskui tai mano daiktas jam neapeina!

Jank. Ny! kaip man heikia ahbatos, tai ateinu vihtuvėn, na ih phipilu stiklas vandens ir ahbatos, tai ir kas čion blogo?

Sorė. Kas čion blogo? O ah tu nematei, kad jis buvo toliaus nuo ugnies atithauktas?

Jank. Buvo ah nebuvo, tai aš to nežinai! Tegul bus kad buvo, tai ko čia pykti?

Sorė. Ko pykti? Kaip nepykti? Aš išėjai, o tu ką su juo padahei? Ant ugnies jį pastatei, ah ne?

Jank. Palik mane tamsta hamybėje! Pastačiau ah nepastačiau, tai ko čion phie man kabintis?

Sorė. A-a! ko kabintis? Ah nežinai, kas atsitiko ir kas dah butų atsitikę?

Jank. Nei aš žinai, kas atsitiko, nei aš žinai, kas dah butų atsitikę! Aš manai, kad visai niekis!

Sorė. Tai man ir vyhas! Žiuhint nieko sausėigec (*jaunikaitis*), bet uf! tavo galva, tai taip kaip ih šitas imbhikas. Jis nieko negali dasiphotėti!

Jank. Ką-gi aš čia gali iš to dasiphotėti? Tuh but kokia nelaimė ištiko?

Sorė. Dar ahšiau kai nelaimė. (*Vaikščioja šen ir ten po virtuvę*). Kad kiek tai butų povisam! Aš sughįzus hadai tik pusę

imbhiko vandens!

Jank. Tai kas, Tamstai taip gaila vandens?

Sorė. O kad butų vanduo visas išvihęs, išgahavęs, tai kas tada butų buvę?

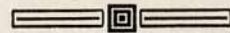
Jank. (*juokiasi*). Ki-ki-ki-ki-ki-ki! Tai tada imbhikas butų likęs tuščias!

Sorė (*rusčiai*). A-a! Dah čia juoksies. Butų tuščias! butų tuščias, bet kas paskui butų buvę?

Jank. Butų pehdegęs ih sphogęs. (*Pasileidžia juokais*) Ki-ki-ki-ki-ki-ki! (*Sorė nekantriai ima sukinėtis apie pečių*).

Uzdanga nusileidžia.

Pabaiga.

KOVA SU SAVIM.

Jei gyvenimas apgaus
Ir nelaimių tinklą aus,

Nevilios tave miela
Nei saulutės šypsena.

Jei kaimynas tave skriaus,
Ir nebus kas tau prijaus,

Ir lyg jūros švyturys,
Užges vilties spindulys.

Ir nuliūdęs būsi tu,
Ten minia stovi atstu,

Nors išbalę ir silpni,
Bet vilties jie kupini,

— Darban stok su jais kartu,
Nes rytoj gal būt veltu...

O saulutės spindulys
Tau prakaitą nudžiovys.

Žilvitis.

J. Buivydis.

Kovos Krikštas.

(Bruožas iš dabarties gyvenimo).

— Na tai tu tiesiog ir pasakyk, ar stosi kariuomenėn, ar ne? — prisispjūręs Paragius kvošė Jaselionio. Jaselionis rūpestingai krapštė pakaušį ir, neradęs ten nieko tokio ypatingo, atsakė:

— Hm!

— Nebumsėk, kaip gražią mergą pamatęs, bet tiesiog pasakyk? — įsikabinęs į Jaselionio sągą ir įsmeigęs į jį akis reikalavo Paragius.

Dalykas buvo toks: Jonas Paragius ir Juozas Jaselionis buvo Panevėžio gimnazijos mokiniai. Jūdvių būdai buvo dideliu kontrastu: Paragius karštas, greit persimantis aplinkybėmis, o Jaselionis šaltas ir rambus. Vienok tai nekludė jiedviem būti gerais draugais.

Prieš išvažiuosiant į namus Kalėdų atostogoms jiedu tarėsi, jog būtų gera stoti į Lietuvių kariuomenę, bet čia kaip tik ir nesutarė. Parvažiavę jie nesnaudė. Sukvietė savo draugus ir sudarė ratelį. Išipyko jiedu vietiniams bolševikams iki gyvo kaulo. Čia susirinko mitingėlis. Vienas komunistėlis pradėjo tvirti nesusipratusio jaunimo vaidentuvėje bolševikų rojų. Bet yla ir išlenda iš maišo: Paragius su Jaselioniu ir pradeda pasakoti apie bolševikų migdolus. Paprastai toks mitingėlis baigdavosi tuo, kad pamokslininkas išlėkdavo sukėlęs skvernus, o susirinkusieji klausydavo jau kitų dviejų. Ne be reikalo kartą Paragiui bolševikai atsiuntė laišką, kuriame grąšino, parodysią, kas reiškia "bolševikas," kada ateis raudonoji armija. Ir prižadėjo jiems visokių smagumų. Bet Paragiui tai nerūpėjo. Jis įsikirto sau mintį, jog reikia stoti į Lietuvos Armiją. O mintis reikėjo ir vykdyti, nes anot gandų, tie raudonieji "svečiai" artinosi prie tos parapijos, kame gyveno Paragius. Todel jis užėjęs pas Jaselionį, reikalavo griežto atsako.

— Aš tau kartą sakiau, kad stoti į kariuomenę neatsisakau, tai dienos reikalas.

Bet aš dar neprisirengęs. Palauk pora savaičių, prisirengsiu ir pasakysiu, — modamas ranka, tarė Jaselionis.

— Galėsi rengtis, — sarkastiškai nusišypsojo Paragius, — kada tave bolševikai pakabins ant gegnės, o lenkai iš apačios kulnus svilins. Ar tu negirdėjai, kad Biržuose jau bolševikai?...

— Et tu su savo bobų plepalais, miestelio telegramomis, — šaltai atrėzė Jaselionis.

— Aš tau sakau, kad tai ne bobų ir ne mano plepalai, bet tikros žinios. Atvažiavo iš... bala užmiršau iš kur, na kaip ten už Biržų tas miestelis... Na atvažiavo kunigas. Aš šiandien nueinu į miestelį... Gaila, kad tavęs ten nebuvo. Tai kad susirėmėm su Preiželių bolševikėliais, ypač su tuo Smaliu, žinai, kurį nuvirinai per Kalėdų mitingą. Aš žiūriu, žiūriu, kur tu, o tavęs nei kvapo. Tai būtume jiems išvirę košelės. Na, bet ir aš jiems priviriau! Tegul graibo!

Taigi atvažiavo tas kunigas Kuzaitis. Jis man pažįstamas ir, žinai, kaip? Vaziavau aš į Panevėžį traukiniu. Išėdau Laboje. Ką tu matytum, tekau vienan vagonan su kunigu vienu du. Na, aš...

— Kad tave šimts pypkų, — pertraukė Joną nekantriai Juozas Jaselionis. — Kas man rūpi, kaip tu ten pasipažinai su tuo kunigu. Tu man pasakyk, ką tu iš jo girdėjai?

— Taigi, aš tau sakau, kad sakė, bolševikai esą Biržuose, — tarė nekantriai Paragius.

Pakol Paragius išpasakojo visą pažintį su kunigu, Juozas ramiai jo klausėsi, jei bent kartais pasikrapštydamas pakaušy. Galop tarė ramiai:

— Na, gerai. Užėik rytoj, pasakysiu: ar stosi, ar ne.

— Rytoj, rytoj, bet gali būti pervėlu, — tarė Paragius. — Sakyk dabar. Rytoj gali ir bolševikai užėiti.

— Aš tau kartą pasakiau, kad pasakysiu rytoj. O jei nenori, tai dabar pasakysiu: nestosi! — atrėzė Jaselionis.

— Gerai, tegul būna jau ir anot tavęs, — nusileidė Paragius. — Rytoj iš ryto aš užbėgsiu ir jau tark paskutinį žodį. O kada eis bolševikai, mes jiems truputį pirties įtaisysime...

— Aš tau sakau, kad ir dabar bolševikams pirties duoti neprošalį, — vėl atskirto Jaselionis. — Aš tau ir Panevėžyje sakiau, kad reikia stoti kariuomenėn.

— Gerai, gerai, — jau ramiu balsu tarė Paragius. — Ar nežinai, kas jūsų sodžiuje turi vokišką šautuvą? Aš turiu tik rusišką, o šovinių neturiu. Ar tu neturi?

— Kaip gi. Duosiu aš tau! — tarė sau Jaselionis, bet garsiai pridėjo: — Pajieškosiu. Bet ar tu moki dar valdyti šautuvą, gal nežinai iš kurio galo šauti?

— Mat! Nežinosiu aš tau! Aš ir kulksvydžiu moku, ne tik šautuvu. Ir išnarstyti ir sunarstyti moku. Aš išmokau nuo kareivių, kada stovėjo mūsų sodžiuje — nusiprunkštė Paragius ir tęsė toliau: — Šį vakarą bus Preibeliuos bolševikų mitingas. Ar būsi ten?

— Ar kuvirkolegijos komisarų pamokinti? O kaipgi ne! Pašokinės dar tie veršiai, kol mes čia esame! — gyvai pridėjo Jaselionis.

— Ar žinai kada, — tarė Paragius imdamas kepurę ir eidamas pro duris. — Kai tik sutems. Žinai tai labai patogus laikas...

— Gerai, gerai. Nurimk! — riktelėjo Jaselionis. Paragius jau buvo už durų. Jaselionis pavaikštinėjo po kambarį ir priėjęs prie lango, atsisėdo ir ėmė žiūrėti į sningantį sniegą. Tą dieną buvo sekmadienis. Tėvai buvo išvažiavę į bažnyčią ir ten, matyt, ilgai užgaišo. Gal užvažiavo pas seserėną. O Juozas jautėsi iš ryto negerai, todėl jis pasiliko namie. Ir dabar pagalvojęs pratarė pats sau:

— E—e... o gal ir ištiesų reikės rengtis. Ką daryt, gromuliavau Cezarij, varčiau Pythagoro formulas, tryniau fizikos mokslą, o dabar reiks pačiupinėti ir bolševikų.

Jam užėjo keistas ūpas ir nei iš šio nei iš to jis pradėjo itališkai dainuoti.

Trys kabalero
Sine moneto
Gērė madero
In kabineto.
Grando skandalo
Kum poličijo,
Per snukio dalo,
Santa Liucija!

Paskum, užsidėjęs ant galvos kepurę, išėjo pro duris, bamsėdamas:

— Tarata bumbija, sėdžiu ant tunbijos, tarata bumbija ir t.t.

Jis nuriogolino tiesiog į daržinę. Ten, žinojo jis, rusams ir vokiečiams besitraukiant palikusieji du šautuvai yra užslėpti, vienas rusų, kitas vokiečių.

Užsirioglinęs ant skersinio balkio jis taip nevikriai atsistojo ant lentos galo, jog ši suptelėjusi taip, kad Juozas rankomis ir kojomis tabalodamas: kadar-kadar, nudardėjo žemėn, taip, kad jam net žiežerkos pabiro iš akių. Pasirodė, kad Juozas įkrito tiesiog į vežimą. Nusispiovęs, ir paglostęs skaudamąją vietą, jis vėl užsiriogolino ant balkio ir šiuo kartu laimingiau pasiekęs stogo, pradėjo kūliuose graibyti. Jis nujautė, kad apie šią vietą turi būti įkištas šautuvas.

Iš apačios kiek prašvito. Atsidarė daržinė ir pasigirdo berno Povilo, grįžusio iš bažnyčios, balsas:

— Ei, Juozai, ar kiaušinių ieškai? Neieškok, verčiau pasisukink mamos kamaroje.

— Ne kiaušinių, ne! — atsakė nepatenkintas Juozas, kad jį užklupo.

— O tai ką? — užklausė bernas ir užsilipo ant balkio. Besiartindamas prie stogo, jis įsirėmė ranka į šiaudus ir, tam sykiui kojos paslydo, jis gi griebėsi šiaudų ir iš karto pajuto kažką kietą. Kada jis pasitaisė, tada pradėjo traukti iš šiaudų ir ištraukė... skarmalais apvyniotą šautuvą. Vos tik pamatė Juozas tą dalyką, tuoj sušuko:

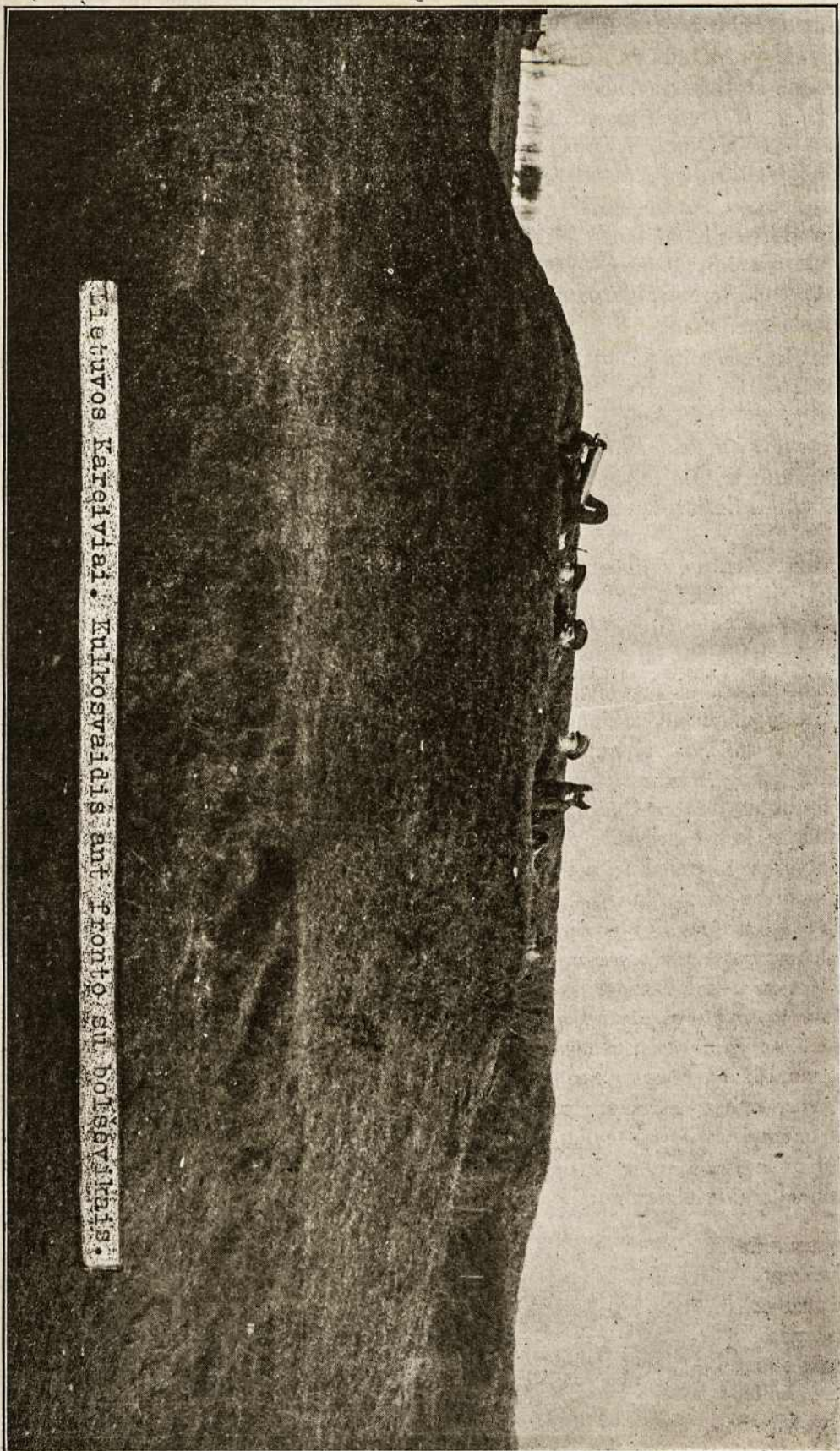
— A, tai man duok, tai man...

— Tai gal to čia ir ieškai? — užklausė Povilas. — Tai dabar geras dalykas.

Povilas buvo pirmutinis Juozo draugas ir juodu kartu visokius slaptinius darbus darė. Iš vieno jie maudavo vakaruotų pas merginas, bet iš vieno ir pridarydavo vietos bolševikams tokių klūčių, kad šie čiaudėsi, kaip katinai užuostę tabokos. Juozas paprastai nuo jo daug paslapčių neturėjo, todėl ir šį kartą tarė:

— Neieškojęs, matai raudonas gaidys ant nosies. Pagraibyk dar ten šiauduose, rasi ir kitą.

Povilas pagraibė ir ištiesų ištraukė kitą rusišką šautuvą. Vos tik spėjo šį ištrauk-

ti, kaip iš stogo pradėjo byrėti šoviniai. Kiti pažaliavę, bet kiti dar ir geltoni. Povilas užsimiršęs šoko griebti krentančius ir su visu šautuvu nusivėlė žemėn, bet jau laimingiau, kaip Juozas. Jis krito ant šiaudų kupsto. O šoviniai vis viens po kito byrėjo, o kada Juozas plyši praplėtė, tai iš ten iškrito skardinė šovinių dėžutė. Povilas surinko šovinius ir užlipo ant balkių sakdamas:

— A, tai tu toks! Iš miestelio jau išėjo lietuvių kariuomenėn visi trys Bukaičiai. Žada ir daugiau eiti. Ar žinai ką? Kai tu eisi, tai manęs irgi nepalik! Ką aš padarysiu vienas su raudonaisiais? Duok man tą šautuvą rusišką. Aš namie turiu apie tūkstantį rusiškų šovinių. Nors užkasiau į žemę, bet vėl išsikasiu. Tu pasiimsi vokišką šautuvą ir galėsim, tai galėsim kokius du pulku raudonųjų nudžiauti — tarė Povilas.

Juozui buvo smagu girdėti tokius Povilo žodžius, bet dar norėdamas jį išbandyti, tarė:

— Kalba, ir pats nežino ką. Tartum nežino, kad reiks mirti ir neteks bematyti savo Marytės.

— Et, tokio dar dalyko! Ar ne vis viena kur mirti: namie, ar ant lauko. Ant lauko dar garbingiau, už tėvynę — atsakė neuzsimastęs Povilas.

— Na, tai gerai, gerai, — tarė Juozas. — Bet pasakyk dabar, ar nenujauti, ar kaime nebus dar daugiau, kas norėtų stoti į kariuomenę, arba bent kas turi dar ginklų ar šovinių?

Povilas kiek galvojo. Juozas išvyniojo iš skarmalų šautuvą ir stebėjosi, kad jis taip geras, nesurūdijęs tiek vokiečiams parsekiojant laiko. Dar pasikrapštė po stogą, bet jau neberado jame šovinių. Visus, kur buvo po ranka, jis susikimšė kišenėn. Povilas turėjo rankose puspilnę dėžę visokių šovinių. Tada Povilas tarė jam į ausį:

— Ar žinai ką? Mano sesutė pasakojo, kad ji matė, kaip Rubkiuose buvo palikęs kulkosvydis ir jie būk tai įkasę savo pirties priemenėje. Nežinau, kiek tai teisybės. Rusai tai tikrai jiems kulkosvydį paliko, bet kur jie jį padėjo, — nieks nežino. Žinai ką, prašyti jo iš jų neapsimoka. — Neduos! Kur tau. Bet, žinai, — aš pabandyčiau nueiti ir pa-

sikasti. Dabar į pirtį niekas nevaikščios, prieiti galėsiu iš paupės, pėdų nežymės. E-e... Dar Šimkus turi šautuvą, bet su šratais. Maža naudos! Aš turiu tūkstantį, o tėtušis turi kokį šimtą. Paimsiu. Bet, teisybė, — ką man padaryt su tėvais? Jie manęs jokių būdu neleis. Tėtušis sako, kad tai yra tik "buntai," kad tokie jau buvo ir daug kas iš jų nukentėjo?

— O ką ten jų klausyti! Manęs irgi tėvai neleistų, o pabėgsime, tai ir patys pasakum susipras, kad gerai padarėme, kada bolševikai užpuls ant sprando. Na ir žinai ką? — Rengkimės tuojau. Žinai, negeros žinios! Sako, kad bolševikai Birzuose...

— Kad būtų Birzuose, tai dar niekai, bet kad jau ir Saločiuose — tarė išskėdamas rankas Povilas.

— Na, jau Saločiuose! Tai kogi belauki, rengkis greičiau! Ar turi stiprius batus, kelionei maišą, ir pats suprask kas kelionei reikalinga — suskubo Juozas pasakoti išgirdęs naujieną.

— Turėti tai viską turiu, tik namie. Bet, kad nori, tai ir šiandieną nubėgsiu ir atnešiu. O, aš turiu vokišką katiliuką. Vokietis paliko, ir krepšį turiu, rusas paliko, ir stiprius batus. Ką tik jiems uždėjo galvas. Viską susidėsiu ir nors ryt dieną atgabensiu čia visa. Kada tik reikės tada bus — manydamas sakė Povilas.

— Tai atsinešk ir jei man ką rasi, atnešk — pridurė Juozas.

— Pasistengsiu, o dabar eisiu arklių šertis, — tarė Povilas išeidamas.

Jaselionis ir Povilas išėjo iš daržinės ginklais nešim. Juozas nuėjo tiesiog grįčion. Tėvai dar nebuvo grįžę iš bažnyčios. Žadėjo tikrai užvažiuoti pas brolienę ir pas kūmą ant alaus. Matyt taip ir padarė.

Juozas nusinesė šautuvą į grįčią ir pradėjo jį išnarstyti. To darbo jis buvo išmokęs iš kareivių, stovėjusių jų kaime. Todėl kiek patrynęs surūdijusias vietas, jis ilgai netrukęs, išardė šautuvą. Jam užėjo toks pakilęs ūpas, kokio iki šiolei nebuvo. Panašiai su juo būdavo tada, kai jis svajojo apie laisvę, nepriklausomą Lietuvą. Tos svajonės pas jį buvo jau labai senai. Vos tik išmokus skaityti jam teko paskaityti Lietuvos istorija.

Kada tik būdavo plačiau svarstomas Lietuvos likimo klausimas, jis mušančia širdimi sekė kiekvieną žinutę. Štai dabar jam ir teks pasekti tuo senu, išsvajotu, bočių pėdų taku. Štai ir jis bloškia savo likimą į Lietuvos prieglobstį. Jam užėmė dvasią krūtinėje ir jis, nei pats nejudamas, užtraukė žinomą dainą:

Tegul giria šlamščia, ūzia,
Tra-ta-ta, tra-ta-ta.
O mes trauksim į karužę
Tra-ta-ta-ta-tam...
Tik staiga už durų pasigirdo:
Su-u-ustiprinsim-m šiandien dvasią,
O ryt kraują liesim drąsiai
Tra-ta-ta...

Ir duryse pasirodė Paragius su šautuvu ir durtuvu. Ieidamas jis tarė:

— Na, matau proto įgavai. O aš maniau, kad aš gavau geresnių už tave draugų. Su manim iš mano sodžiaus eina du: Piplys ir Putrius su šautuvais, — pažįsti juos? Ir gavau porą šimtų šovinių.

— Ė-ė-ė, iš kur gavai tiek šovinių?... Na, ką, vadinas, eini į kariuomenę?

— Dar klausia. Geriau patark, ką su savim pasiimti? — užklausė susirūpinęs Juozas.

— Žinai — pasiimk merginą. Juk doros merginos ne ant kiekvieno žingsnio rasi.

— Et, ir nuvažiavai! Tur būt gavai Pypliuose šio... — pertraukė Jono kalbą Juozas ir parodė, spraktelėjęs į gurklį.

— Na, na, ką ten. Ar žinai: Pabiržėje jau bolševikai. Matai, greit jau reikės imti už darbo, — šiek tiek rimčiau tarė Jonas.

— Netik Pabiržėje, bet ir Biržuose ir Saločiuose. Neuzklups manęs tokia naujiena. O aš tave tai užklupsiu. Ar žinai, ką aš gausiu? — kul-ko-svy-dį. Supranti?

— Na-a-a! — nusistebėjęs užtraukė Juozas ir pažiūrėjo į Juozo veidą, manydamas, kad tas juokauja, bet Juozas rimtai sakė: — Kaip tai?

— Ot gausiu, ir išmėginsiu, ar tu tiesą sakei, kad moki su kulkosvydžiu apsieiti. O kame gausiu, tai mano dalykas. Rytoj ateik, pamatysi.

— Gal man reikės padėti gauti? — užklausė įdomaudamas Jonas.

— Ir be tavęs apsieisiu, — mojo ant jo ranka Juozas.

Juozas pasigraibė po kišenių traukdamas:

Greitos, kaip vilnys, gyvenimo dienos,
Kasdien mirtis artyn.
Iplik, pripilk, drauguži,
Gyvenimo lašų.
Gal būt, kad rytoj
Būsime žemėj šaltoj.
Iplik, pripilk...

Paėmė kepurę ir, švilpiniuodamas tą pačią dainą, išėjo pro duris.

Juozas, likęs vienas, sudėjo šautuvą ir užlipo ant aukšto. Beeidamas pastoges, jis rado supelėjusį, pažaliavusį rusišką krepšelį, tur būt, dar turkų karo laikų, bet dar gana stiprų. Kitame kampe rado gabalą brezento, pakraščiuose nuspurijusį. Jam tad dilgt mintis galvon: gi eskimai! Jie ir žiemą guli ant sniego ir nesušala. "Jie guli odos maišuose, kuriuosna įlenda su galva ir kojomis..." jis prisiminė žodžius iš kažkokios geografijos. Na, jei nėra odos, galima iš brezento, nors ir reikės viduje susisupti į kaldrą.

Juozas, daug negalvojęs, nuriogolino nuo aukšto brezentą, nupiovė reikalingą gabalą, atsidarė motinos siuvamąją mašiną ir pasisukinėjęs, pradėjo siūti. Nulūžo jam besiuvant trys adatos, tečiau jis pasiuvo maišą, kuriame jis visas tilpo. Galą jis padarė užraukiamą ir susisupęs į kaldrą, pabandė įlįsti. Maiše nebuvo nei gera, nei patogu, bet Juozas ilgai jame ir netupėjo. Susidėjo, kaip reikiant, ir nuėjo į mamos kamara. Visu-pirma jis ten nukabino gražią eilutę dešrų. Pažvelgęs ant lentynos, jis pamatė sūrio ir sausainių, kurie taip reikalingi kelionėje. Visą tai paėmęs gerame skaičiuje jis dar prisišlijio prie lašinių. Suėmęs visą, susikrovė krepšelį ir visą tą savo "turta" susikrovė po lovos.

Kaip tik tuo laiku atlėkė uždusęs Povilas.

— Na, susirengiau ir aš... U-f-f-f. Ar žinai ką? — ir jis prisilenkė prie Juozo au-

sies. — Buvau Butkių pirtyje. Išmušiau lentų skliautą, įsileidau į vidų, — mat pati pirtis užrakinta, — pradėjau kasti ir atkasiau — dėžę su kulkosvydžiu. Žinai gerai apžiūrėtas ir net nesurūdijęs. Kėliau, kur tau! — Ko-tik trūkio negavau. Sunkus, biaurybė! Ištraukiau vieną kulkosvydį ir užrioglinęs ant aukšto, ėmiau graibyti po dėžę. Gi aure, dėžučių skardinių... Atidariau, žiūriu — tokiam kaspynė sudėti rusų šoviniai. Aš pamaniau, kad taip ir reikia ir sukroviau juos ant aukšto. Maniau, šiandien Rutkus per mitingą pasakos, kokie tie bolševikai geri, o mes jį apdirbsime, kaip Spurgį per jomarką. Taigi aš užkasiau duobėje tuščią dėžę, uždengiau žemę šiaudais. Vakare pasiimsim! — pasakojo Povilas.

— Ir taip greit, — nustebo Juozas. — Na, o tu viską turi?

— Del turėjimo gal ir turėčiau, bet žinai, kas? Aš šiltų baltinių neturiu... — tarė lyg ir nusiminęs Povilas.

Juozas tylėdamas pasirausė po savo pirtinę ir atnešė baltinių punda. Radęs, kas reikia, padavė. Visą išžiūrėjęs Povilas išėjo rengtis.

Juozas prigulė ir pradėjo svajoti apie būsimas dienas.

* * *

Taukšt! Bildu, bildu, bildu! Taukšt taukšt! — pradėjo kaž-kas baldytis po langus.

“Tra-ta-ta-triokšt!” — kaž-kas net lūžo.

Troboje sujudo visi. Seniai Jaselioniai, ką tik parvažiavę iš svečių nespėjo dar sumigti. Dilgt galvoje pernykšti metai — “plienėkų” metai, kada bijojai kasnakt užpuolant, rūpestingai rakindavai langus ir duris, sykiu bijodamas, kad neuždegtų trobų. O iš kitos pusės galėjai sulaukti kalėjimų ir mirties. Baisūs laikai!

“Ta-ta-ta-ta!” dar didesne jėga pradėjo daužyti į duris. Jaselionienė pakilo iš lovos ir persizegnojo. “Apsaugok, Viešpatie, nuo bolševikų,” šnabzdėjo jos lūpos, o širdis baimingai plakėsi. Jau visiems buvo žinomi tie bolševikai ir nors nematė jų, bet suprato, kas jie per paukščiai.

Pabudo Juozas. Straktelėjo iš lovos. Su-

griebė šautuvą ir kiša tamsumoje šovinius rėkdamas:

— Kas čia?!

— Aš, Paragius. Juozai, kelk! Bolševikai Tamoliuonuose! — pasigirdo už lango.

Visi kruptelėjo.

Užgirdęs žodį “bolševikai” Juozas paspaudė elektros lempuotę ir šoko prie durų. Iėjo Paragius su šautuvu, šovininėmis apsikabinėjęs, o už diržo buvo matyti pora rakinųjų granatų.

— Nu, Juozai, darban! — tarė Paragius.

— Povilai, kelk! — sušuko Juozas. Bet Povilas jau buvo atsikėlęs. Jam neramu šiandien buvo. Jautė, kad įvyks kaž-kas nepaprasto. Todel nuo vidunakčio atsikėlė, susidėjo kas reikia kelionei ir laukė. Kaip pradėjo baldytis, tuoj suprato kame dalykas ir tuoj priėjo prie Juozo.

— Na, tėtuši, ir matute! — netikėtai tarė Juozas, — uždegkit šviesą.

Motina uždegė šakalį ir nustebo, pamąčiusi apsišarvavusius ir apsiginklavusius.

— Tėveliai, reiks mums dabar skirtis. Negyvensim mes bolševikų junge, netarnausim jų priespaudoš ir neapykantos dievams. Traukiamės iš čia tuoju.

Seniai Jaselioniai buvo lyg perkūno trenkti. Nustebo tėvas ne tiek iš žodžių, kiek pamatęs ir supratęs, kad Juozas ne nuo bolševikų mano pabėgti, be jiems įlašinti į pasturgalį. Taigi senis tik ir tarė:

— Šia tau! Ir pasakyk tu man!

Motina išplėtus akis žiūrėjo, tartum netikėdama savo ausim ir akim. Jos mylimas sūnelis ir štai kas darosi. Puolė kaip vilkė, prie savo sūnaus, apkabino jį, prispaudė jį prie savęs verkdama. Nuriedėjo ir Juozui porį ašarų. Bet jam skambėjo ausyse: “bolševikai.” Kiek trukus, jis pasiliuosavo iš motinos rankų ir pradėjo skubiai rengtis. Motina aplinkui klupščiojo verkdama ir paduodama jam tai šį, tai tą. Galop ji nubėgo į pavalgę ir atnešė gardžių pyragėlių, sviesto. Pamatęs tai Juozas tarė:

— Veltui, mama, aš jų neimsiu. Man tik sunkumas. Kas man buvo reikalinga, aš jau pasiėmiau.

Tėvui ir gi-riedėjo ašaros, bet jis susi-

valdė. Jis ir pats buvo kareivių, ir narsiai kariavo. Už narsumą net ir kryžių gavo. Dabar gi, žiūrint į sūnų, jame kilo pasididžiavimas, kad jo sūnus pasekė tėvo pėdomis. Jis pliakštelėjo sau kakton ir tarė:

— Ne, sūneli. Jums pėstiems nereiks eiti. Atiduosiu jums arklį ir roges. Valdykitės, kaip tinkami; kol bus reikalinga — važinėkite, neberekės — parduokite. O dabar... — Jis išėmė mašną ir ištraukęs pluokštą pinigų atidavė jau apsirengusiam Juozui. Pasukum užsidėjo kepurę ir išėjo laukan.

Juozas ištraukė kulkosvydį ir parodė Jonui. Šis paklabeno rankena, pažiūrėjo ir paglostė tardamas:

— Geras paukštis.

— A-a, tarė pasididžiudamas Juozas. — Na, kaip išrodo?

— O, šiai lakštingalai balsas dar nesugedo. Ė-ė, užgiedos ji bolševikams, kad net kinkos drebės. Vyras iš tavęs! — tarė Paragius.

Jis pristūmė kulkosvydį prie durų ir išvežė lauk. Ten jau stovėjo pakinkytos rogės. Iėjo senas Jaselionis ir atsirėmė į duris. Kaip ne kaip, o skaudu buvo su sūnumi atsisveikinti. Juozas apsižiūrėjo, ar viską paėmė, išnešė pro duris. Kas buvo sunkesnio sudėjo į roges. Senė motina nešė pavilgą (valgomieji daiktai), tai ką nors iš drabužių ir vis kukčiojo.

Kada viskas buvo išnešta, Juozas puolė tėvams po kelių tardamas: — Palaiminkit, tėveliai!

Senelis tėvas, vos susilaikydamas nuo ašarų, peržegnojo Juozą ir pabučiavo jam į galvą. O matušė apsikabino ir, kalbėdama poterėlius, ilgai verkė.

Peržegnojo senis ir Povilą, nors ir ne savo sūnų. Davė ir jam del kelionės iš savo mašnos.

Juozas išėjo suspausta širdimi. Išėjęs, jis pabučiavo dar tėvams rankas ir sėdo rogėsna. Atsisveikino jis ir su samdininke Magde. O Paragiui užrantytgalviui tuoj dilgtelėjo mintis ir jis, prisišaukęs ją prie savęs, įgnybė jai pašonėn ir tarė ausin:

— Ei, Magdut, klausyk manęs. Jei neklausysi, — tuoj pabučiuoju. Jei greit ateis bolševikai, tai uždegk iš užpakalio lango,

kur matosi Ožragio miškas, žvakę ar žibintą, ką tik nori, by tik šviesa būtų. Ar supranti? — Dar sykį merginą įgnybė ir šoko į roges. Prie rogių priėjo dar du vyru. Tai buvo Paragiaus keliadraugiu. Juozui gnaibė širdį ir jis vos laikėsi, kad neapsiverkus. Sunkiau jautė save ir Paragius. Ir jam buvo sunku su motinėle skirtis. Bet reikėjo.

(T. b.).

(Iš "K. Žodis").

—O—

VOKIEČIO NELAIMĖ.

Mėšlyžių sodžiujė gyveno vokietis Šulcas, kuris užsiiminėjo molinių plytų degimu. Visas plytas gerai apdraudė už keletą tukstančių rublių, na, ir sumanė iš to pasinaudoti. Nupirko apie puskapį šiaudų kulių, pusbačkį žibalo. Plytas šiaudais apklojo, žibalu užpylė ir nakties laike padegė.

Ant nelaimės, šiaudai suplieskė, o plytos liko sveikos, dar geresnės, negu kad pirma buvo. Vokietis nusiminė ir vaikščioja dejuodamas. Susitinka sodietį Blauzdanį, šis ir klausia:

— Na, o kas Šulcui, kad nosį nuleidęs, apsiašarojęs vaikščioji? Ko-gi žlabanoji, kogi verki?

— Kaip čia neverkus. Buvau apdraudęs plytas už 4,000 rublių ir kad jas šimtas paimtų, nei viena nesudėgė.

— Na, tik žinai, kad plytos nesudegė.

— Bet aš nupirkau puskapį šiaudų kulių ir pusbačkį žibalo, ir, rodos, turėjo sudegti.

— Na, šiaudai tur but sudegė?...

— Žinoma, sudegė. Bet jie nebuvo apdrausti.

— Retas atsitikimas, kad vokietis apsigautų, bet kai-kada ir gudri lapė uodegą išsidilgina.

J. V. Kovas.

Lietuvos Liuosybės Sargai.

APLIKACIJA

Kandidato į Lietuvos Liuosybės Sargus.

Vardas ir pavardė

Kur ir kada gimęs

Kaimas miestas apskritis

valstybė diena mėnuo metai

Vedęs ar pavienis

Ar turi kokią nuosavybę

Jei taip, tai kur ir kokią

Kur, kokias ir kaip ilgai mokyklas ėjai

Kur ir kokias mokyklas užbaigiai

Kuomi dabar užsiimi, ir kaip senai

Ar esi tarnavęs kariuomenėje

Jei taip, tai kur Kaip ilgai

Kokiame skyriuje Kokiam laipsnyje

Kokios valstybės pavaldinys esi, arba save skaitai

Prie kokių draugijų priklausai

Kokiam užsiėmimui save skaitai tinkamiausiu

Šiuomi duodamas garbės žodį patikrinu, kad čia viskas yra teisingai atsakyta. Jei pasirodytų netiesa, pilnai sutinku jog užsitarnavau bausmės arba prašalinimo iš organizacijos.

.....
Aplikanto parašas

.....
Pastovus jo antrašas

Šiuomi liudiju jog augščiaus pasirašęs yra tas pats asmuo, doras žmogus ir geras tėvynainis.

.....
Liudytojo parašas ir antrašas.

LIETUVOS LIUOSYBĖS SARGŲ
UŽDUOTIS.

Doras, krikščioniškas gyvenimas.

Tėvynės meilė.

Protinis ir fizikinis lavinimasis.

Buti pasirengusiam ginti žmoniškumo ir laisvės principus.

Ginti tėvynės laisvę ir teisėtai išrinktą žmonių valdžią.

Buti pasirengusiam prie didžiausio pasiaukavimo ir, reikalui esant, statyti savo gyvybę už tėvynės nepriklausomybę.

Augščiaus nurodytas užduotis skaičiau ir šiuomi duodamas garbės žodį pasižadu jas ištikimai pildyti. Taip man Dieve padėk!

.....
Aplikanto parašas.

LIETUVOS LIUOSYBĖS SARGŲ RAŠTINĖS PRANEŠIMAS.

Paskutiniu laiku visuomenė girdėjo, kad atvažiavo Lietuvos Militarė Misija tikslu organizuoti L. Brigadą. Tą gardėdami ir matydami laikraščiuose pranešimus, daugelis laukė ko nors tokio daugiau išgirsti apie tą Brigadą.

Turime pranešti, kad apie Brigadą nebus galima viešai skelbti. Visos žinios, visos informacijos bus suteikiamos per L.L. Sargų Raštinę. Ir į Brigadą įstoti galės tik per L.L. Sargus ir per L.L. Sargų Raštinės suteiktas aplikacijas. Tuomi yra labai pageidaujama, kad kiekvienoje lietuvių kolonijoje rastųsi pasišventusių Tėvynės labui ir greičiausia sudarytų Lietuvos Liuosybės Sargų būrelį, nežiurint iš kiek narių. Ypatingai, kurie jaučiasi tikrais tėvynainiais ir trokšta stoti į pagelbą savo Tėvynei Lietuvai, nes dabar didžiausia ir geriausia proga. Šiandien turime geriausią progą pasirodyti, kuomi kas esame, kaip mylime savo Tėvynę Lietuvą ir kaip savo broliams norime pagelbėti iškovoti tą taip sunkią kovą už liuosybę ir nepriegulmybę mūsų Tėvynės Lietuvos.

Daugumas kolonijų jau susiorganizavo ir L.L. Sargų aplikacijas išpildė, bet dar kai kurios yra neišpildžiusios aplikacijų ir nepriuntusios į L.L. Sargų Raštinę. Visas smulkiasnes žinias kiekvienas gausite kreip-

damies į L.L. Sargų Raštinės vedėją. Viskas bus suteikta kiekvienam.

P.S. Lietuvos Liuosybės Sargams! Visados tēmykite L.L. Sargų Raštinės pranešimus. Skaitykite juos susirinkimuose ir kas neaišku, kreipkitės su klausimais į L.L.S. Raštinę. Nerašykite labai ilgų laiškų ir svajonių, rašykite tik tikrus dalykus, kas norima žinoti. Neklausykite visokių pranešimų iš laikraščių. Nes daug daroma, kad tik kaip nors užkenkus mūsų veikimui. Mes žinome, kad turim įvairių priešų savo tarpe, kurie deda visas pastangas, kad tik visam kam užkenkti, kas tik yra daroma dėl Lietuvos gerovės ir neprigulmybės. Mūsų pareiga dabar dėti visas pajėgas į vieną stiprų kuną ir vienybėj varyti darbą pirmyn.

L.L. Sargų skyriai ir pavieniai butinai turi išpildyti aplikacijas ir kuogreičiausia prisiųsti į L.L. Sargų Raštinę, kartu su įstojimo mokesčiu. Raštinei reikalinga žinoti, kiek jau išviso yra ir tuomi pradėti visą darbą. Žinoma, daug žmonių yra suvadzioti ir per tai laukia, nei patys nežino ko. Dar abejojantiems patarčiau kogreičiausia kreipties į L.L. Sargų Raštinę, o iš ten bus suteiktos visos tikros žinios, kaip kas eina ir kaip viskas yra padaryta.

Visi ir visokiais reikalais L.L. Sargų, kaip tai aplikacijų ir patarimų visokių tame reikale ligšiol kreipėtės į viršiausį organizatorių J. J. Bielskį, Washington, D. C., dabar jis kuriam laikui išvažiavo į Lietuvą su Militare Misija. L.L. Sargų reikalų vedime jo vietą užima L.L. Sargų Raštinės vedėjas J. K. Milius. Dabar visi visokiais reikalais L. L. Sargų ar Brigados kreipkitės adresu:

J. K. Milius,

458 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

PASIKALBĖJIME.

— Mylimas drauge, ar negalėtumei man viena reikale padėti?

— Mielu noru!

— Labai esu nepatenkintas savo sūnaus pasielgimu, nieko nenori klausyti, o vien tik klauso kalbų kvailių ir nenaudėlių, ar nenorėtum tamsta su juo pasikalbėti.

Šis - Tas.

DEŠIMTS TAISYKLIŲ SVEIKATOS UŽLAIKYMU.

Kiekvienas, kuris supranta reikšmę žodžių: "Sveikame kune yra ir sveika dvasia," visuomet privalo atminti apie savo sveikatą. Sveikata yra pamatu visų pasisėkimų, yra brangiausiu žmogaus turtu, svarbesniu už auksą. Sveikas elgėta yra laimingesnis už liguistą karalių.

Trumpoje formoje paduodame dešimts taisyklių, kaip užlaikyti sveikatą.

1. *Gulimas ir kėlimas.* Gulki anksti ir nusiskirtu laiku. Čia visų-pirma privalo prasiidėti tavo punktualiskumas. Mūsų bočiai jau paliko mums gražų patarimą: Kas anksti kelia, tam ir Dievas padeda. Reiškia jis tą-pat, ką ir anglų kalboje priežodis: "Anks tyvas gulimas ir kėlimas padaro žmogų sveiku, turtingu ir išmintingu." Miegamajam kambaryje neprivalo būti tvanku, ankšta ir karšta, nors tai būtų ir žiemos laiku.

Darbas. Priprask prie darbo iš jaunatvės. Jei duoną uždirbi fizikinėmis pajėgomis, tai pasilinksminimu ir pasigaivinimu tebuna protinis užsiėmimas; atbulai, jei gyveni iš protinio užsiėmimo, tai liuosomis valandomis padirbėk fiziškai, o nesant progos rasti darbo, pasimankštinti gimnastikos budais. Visa daryk tiksliai ir sumaningai. Kuomet užsiėmimas atbosta, pertrauk, kol naujas pamėgimas atsiras.

Maistas. Maistą vartok kodaugiausia augalų pieninių ir vaisinių dalykų. Komažiausia vartok mėšinių dalykų. Blaivybė ir saikas yra geriausiai vaistais ilgo amžiaus. Vengk visokių netaisyklingumų darbe, žaismėse ir t.p. Vengk perdidelio proto intempimo, ilgų pašnekesių, aštrių ir piktų ginčų. Visuomet išlaikyk šaltą, vienodą temperamentą.

Oras. Duona ir vanduo palaiko gyvybę, tyras oras ir saulė lygiai reikalingi sveikatai.

Švara. Švara nuvalo rudis. Mašinos, gražiai užlaikomos, ilgai tęsi. Švara reikalinga palaikymui dvasios ir kūno veiklumui ir sveikatai. Kiekvienas užteršimas organizmo

viduje (netinkamu ir netinkamai vartojamu valgiu) ir iš viršaus, padaro užkrečiamą sveikatos.

Drabužis. Gerai apsirengti, tai reiškia šalip liuosaus judėjimo, kunui turi būti suteikta apsaugojimas nuo įvairių oro atmainų intakų veikmės. Sveikatai kenkia: ankšti, sunkūs, nevalomi drabužiai. Drabužiai neprivalo kaustyti ir varžyti kuno arba jo dalių, nesunkinti kraujo tekėjimo, neužstoti odos kvėpavimo.

Užsigrudinimas. Sveikata palaikoma ne vien darbu ir maistu, bet labai sveikatingi yra šie dalykai: a) maudymasis arba apsitrėškimas šaltu vandeniu ir dažnas burnos plovimas; b) vaikščiojimas basomis kojomis (jei yra kur), ypatingai esant saulei; c) šiltas vilkėjimas drabužiais tik kelionėje ir prie sėdinčio darbo, šiaip-gi prie judančiojo gyvenimo vilkėjimas turi būti lengvas.

Proto higijena. Protas atsilsis ir atsigaišina žaismėmis ir pasilinksminimais, tik, žinoma, prisilaikant saiko. Atsigaivinimu gali būti kiekvienas užsiėmimas, jei tik jį dirbame su pamėginimu ir norais. Net ir sunkus darbas nėra išimtimi. Toliau seka: muzika, dainos, šokiai, knyga, draugija, visuomeninis darbas, kelionės, išvažiavimai, gimnastika, lenktynės, plaukiojimai ir t.t.

Linksmumas. Linksmumas riša prie gyvenimo, jis sudaro pusę gyvenimo. Buk linksmas visuomet. Sekasi, ar nesiseka — šipsoki, o ta šipsa ves iš nepasisekimo prie pasisekimo. Liudėsis ir nusiminimai artina prie senumo.

Abelna pažanga. Minta tavo smegenys — neužmiršk savo kojų ir rankų. O jei gyvenimą darai iš spato, stengkis plėtoti protą ir atmintį.

Sveikata — tai laimė ir galybė!

Kalnas.

GIRTUOKLIS PAS MATININKĄ.

Girtuoklis: Meldžiu pono pamieruoti man gerklę.

Matininkas: O kam tai?

Girtuoklis: Ugi aš noriu žinoti, kaip ji didelė, kad per ją išlindo 50 margų žemės ir triobos, padarai ir gyvuliai.

GERBIAMA REDAKCIJA:—

Vakar buvau Berisso'je, kur turėjo įvykti "Aušros" ir Tautos Fondo skyrių susirinkimai. Mano kelionės tikslas buvo paprašyti Berisso lietuvių Lietuvos moksleiviams aukų. Bet oras pasitaikė labai negražus ir į susirinkimus atsilankė vos keliatas narių. Be to, Berisso'je darbai žymiai sumažėjo, tad ir lietuvių nemažai bedarbių. Savo tikslo neatsiekiau, nes prie tokių gyvenimo sąlygų nebuvo nei noro užsiminti apie aukas naujam tikslui.

Kadangi Lietuvos vyriausybė pašaukė piliečius stoti į kariuomenę nuo 19 iki 25 m., tuomi ir Argentinos lietuviai nemažai susirupino.

Apie tai kalbėjau ir su berrisiečiais. Jei kelias būtų atviras ir netaip brangus, tai net ir senesni mielai važiuotų šventą Tėvynei pareigą atlikti.

Mažas čia tėra lietuvių burelis ir visas tas Tėvynės labai bruzdėjimas yra nežymus, vienok pasidžiaugti galime, kad randasi tokių, kurie nuo savo pareigų neatsisako. Jūs, broliai, Suv. Valst. gyvenantieji, esate laimingesni, nes labai didelę pagalbą galite Tėvynei suteikti įvairiais žvilgsniais.

Siunčiu Jums nuoširdžiausius linkėjimus ir visiems L. Vyčių organizacijos nariams. Geriausio pasisekimo organui "Vyčiui!"

Su pagarba,

Stasys K. Drotvinas, Vytis.

Buenos Aires, 27 spalio, 1919.

P.S. Taip-pat prisiunčiu \$5.00 auką į Lietuvos Moksleivių Šelpimo Fondą: 1 dol. aukojo Ig. Padvalskis, o likusius žemiaus pasirašęs.

S. K. Drotvinas.

Red. prierašas. Auka (\$5.00) L.M. Šelp. Fondui priimta. Ta auka ir tie žodžiai parodo, kad ir toli nuo Tėvynės yra gyvai plakančių lietuvių širdžių, kurių nei laikas, nei gyvenimo sąlygos neužslopina. Džiaugsis Tėvynė, kai išaušus patogiam laikui tos gyvos ir prakilnios širdys ims rinktis jos vidun gaivindamos jos sveikatą ir pajėgas.

— IŠ Centro Raštinės. —

“Vyti” siunčiame į Lietuvą.

Petras Daugzvardis, vos gavęs “Vyčio” 14 (71) num. ir pastebėjęs sumanymą apie padauginimą “Vyčio” skaitytojų, atsilankęs į Centro Raštinę staigiai užklausė: “Ar “Vyti” siunčiate į Lietuvą?! ir priimate prenumeratas?” Gavęs atsakymą, tuoj, nieko nemąstęs, užrašė “Vyti” visiems matams savo tėvams, gyvenantiems Lietuvoje ir užmokėjo metinę prenumeratą. Po kelių minučių laiko atsilankė L. Tirunaitė ir J. Martišius ir užprenumeravo “Vyti” metams tėvams Lietuvoje. Tad-gi mūsų sumanymas vykdoši. “Vyčio” skaitytojai Lietuvoje dauginasi. Čia reikia pažymėti, kad šiuos žodžius rašau tą dieną, kurioje aplankė “Vyčio” 71-mas numeris mūsų koloniją. Jeigu moksleiviai kalėdinę dovaną “Vyti” siunčia tėvams Lietuvos, tai neabejojama, kad kiekvienas Vytis-Vytė tą padarys — užprenumeruos “V.” į Lietuvą. Jeigu neturėtų pažįstamų Lietuvoje bei dar su jais nesusirašo, tepasistengia surasti skaitytoją šioje šalyje.

Tad į darbą! Visi bukime atkingi organizacijos nariai. Atlikime savo dalį pareigų.

Isidėmėtina.

Sausio mėnesyje tilps “Vytyje” kuopų pusmetinio veikimo apžvalga. Maloniai kviečiame kuopų raštininkus prisiųsti Centrai raportus. Taipgi visų naujų narių aplikacijas, kurie po 7-tojo Seimo prisirašė ar prisirašys ligi Naujų 1920 metų, ir kuopų valdybų adresus. Visą medžiagą Centrai reikia gauti pabaigoje gruodžio mėnesio.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO RAŠTININKO FINANSINĖ ATSKAITA.

Ineigos į Organo Fondą.

Lapkritis, 1919 m.

Balansas iš spalio mėn., 1919 m. \$1,844.16
A. K. Masaitis (už klišę) \$ 3.75

44 kp. Brooklyn, N. Y.	3.80
6 " Hartford, Conn.	4.20
97 " Akron, O. (F. kn. \$3. ir konst. 2) \$24.65	
51 " Sheboygan, Wis.	60
A. Živaitis (už klišę)	4.30
J. Glinskis (už ką? “V.” Red.)	5.00
20 kp. Nashua, N. H.	2.10
S. Petrauskaitė (už pren.)	2.50
B. Nakrašas (už atskirus “V.” No.) 1.00	
A. Živaitis (už atskirus “V.” No.)	4.40
3 kp. Philadelphia, Pa. (už klišę)	5.50
Jakaitė (pren.)	2.00
Prenumerata per S. K. Drotviną į Argentina, S. A. (“Aušrai”)	2.50
100 kp. Amsterdam, N. Y.	7.00
A. Z. Visminas (už klišę)	5.00
84 kp. Chicago Heights, Ill.	1.90
39 " Minersville, Pa.	2.60
25 " Cleveland, O. (už ženk. \$20.00, konst. \$10.00)	30.00
46 " Vandergrift, Pa. (už klišę)	10.00
41 " Brooklyn, N. Y. (C. Lėšos)	8.10
61 " Paterson, N. Y. (už klišę)	7.60
V. J. Krauzlis (už klišę)	5.00
82 " Gary, Ind. (už konst.)	3.60
Kun. A. Jurgutis (už prenumeratą) 3.00	
J. Glinskis (už prenumeratą)	5.00
K. S. Jonaitis (už prenumeratą)	1.00
Kun. J. Šiupšinskas (už prenumer.) 3.00	
Kun. J. F. Pikutis (už prenum.)	4.00
P. Molis (už prenumeratą)	1.50
55 " Indiana Harbor, Ind.	47.40
92 " Niagara Falls, N. Y.	34.00
St. A. Daunoras (prenum.)	5.00
Viso lapkrčio mėn. 1919m. inėjo \$251.00	
Viso su poseiminiu balansu	
Organo Fonde susidarė	\$2,095.16

Į AUKŲ FONDA.

Lapkritis, 1919 m.

P. Tikaiža (44 kp. narys) \$10.00
A. Grigaitis (iš Phila., Pa.) 1.00
M. K. (už knygetes) 1.40

A. Česnelio vestuvėse surinkta	
Pittsfield, Mass.	6.10
49 kp. Brooklyn, N. Y. (už knygutės)	3.60
Viso lapkr. mėn. inėjo	\$ 22.10
Viso aukų fonde yra	\$3,150.15

AUKSINIO KARDO FONDAS

(Žiurėk "V." No. 67, 68, 69 ir 71.)

Ineigos lapkričio mėn. 1919 m.

Balansas iš spalio mėn. 1919 m.	\$403.05
92 kp. Niagara Falls, N. Y.	10.00
85 " Westville, Ill.	17.00
3 " Philadelphia, Pa.	25.00
60 " Kewanee, Ill.	14.25
18 " Cambridge, Mass.	21.50
49 " Brooklyn, N. Y.	7.50
Sykiu	\$95.52

Viso labo ligi 1 d. gruodžio

Kardo Fondan inėjo

\$498.30

Lapkričio 25, 1919 m.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Vyčių Centru.

GERBIAMIEJI:—

Prisiunčiame \$7.50 aukų, kurios skiriamos gen. S. Žukausko Kardui.

Aukavo sekantieji kuopos nariai: Jurgis Stačiokas \$2.00; po \$1.00: J. Sabaliauskas, J. Zajankauskas, J. Kalunas ir L. Žukas. Smulkių 50. Viso

\$7.50

Su pagarba,

49-tos kp. Valdyba.

Lapkričio 17-tą dieną, 19m.,

Cambridge, Mass.

L. Vyčių Centru.

Gerbiamieji:—

Teiksitės priimti čekį vertės \$21.50, kurį Lietuvos Vyčių 18-ta kuopa aukoja nupirkimui Kardo gen. Žukauskui.

Aukos sudėta taip:

Kuopa aukojė	\$5.00
Jonas Tamošauskas	\$5.00
L. Praspelauskas	\$2.00.

Po \$1.00: E. Česnauskaitė, Vl. Jakas, B. Jakutis, V. Kaminskas, J. K. Naujalis, P.

Radis, N. Bironaitė, kun. Pr. Juškaitis, A. Vasiliauskas; J. Tamoševičius — 50c.

Viso

\$21.50.

Su pagarba,

L. Vyčių 18-tos kp. valdyba:

J. K. Naujalis, pirm.,

A. Česnauskaitė, išdin.

PALYGINIMAS.

Vaikas, sulydęs skrandą (kailinius), parnešęs pakabino prie krosnies, kad išdžiūtų.

Motina (radus): Vaikeli, sudžiovinai kailinius į ožio ragą!

Vaikas (pribėgęs): Mama, ar tai ožio ragai tokie, kaip šie kailiniai?

KELIAUJANT.

Pakeleivis eidamas skaudžiai užgauna koją į akmenuką, bet budamas kantrus, paspyręs priekin, eina toliau. Paskui jį eidamas antras taip-pat užstojo (o buvo be batų) ir suriko: "Koks šimtas čia padėjo tą akmenį?" Pirmasis atsisukęs sako: "Ne šimtas, bet aš vienas savo koja jį čion atspyrčiau."

Antras: Tai tik žiopliai taip daro.

Pirmas: Tik žiopliai nemato kur eina.

VISTIEK-PAT.

Žydas (į piemenuką): Uj, vaikel, kur gaspadorius? Aš norėjau su juomi pasikalbėti.

Piemenukas: Gaspadorius žydiškai nemoka, o jei nori pasikalbėti, tai tą patį dalyką gali atlikti su manimi.

ABUDU TOKIE.

Juozas (į Petrą): Kaip matau, tai iš tavęs labai prastas mokinys.

Petras: O kodel?

Juozas: Delto, kad vietoj mokytis, tu žioplinėji lyg varna po laukus.

Petras: Nei kiek nesistebiu, jei budamas tokiu prisipažįsti.

KAME MEILĖ.

Onutė: Pranuk, tu turbūt visai manes nemyli?

Pranas: Ale kur-gi, mano brangioji!

Onutė: Jei myli, tai duok ant skrybėlės.

Pranas: Bene skrybėlėje meilę rasi.

PAS DANTISTĄ.

Daktaras: Nagi išsiziok, paziūrėsiu, kaip tamstos dantys atrodo. (Pastebėjęs, kad nevalomi). O tu tinginį!

Ligonis: Liepei išsizioti, tą padariau. Jei dar ką liepsi, vėl išbildysiu. Todėl negali vadinti mane tinginiu.

Daktaras: Taigi išpildyk mano paliepinimą — užsimokėk du doleriu.

Surinko

Antanas.

Kas Jaunimo Veikiama.

CLEVELAND, OHIO.

Lapkričio 10 d. L. Vyčių 25-ta kp. statė operą "Girių Karalius". Lošė M. Ardzi-jauskas, J. Kuzas, M. Mačiutukė, K. Vilkuta-vičiūtė, M. Subatkiūtė, M. Paltanavičiūtė, J. Mozuraitis ir M. Šimonis.

Pianu skambino O. Žitkiūtė. Ši dar ma-ža mergaitė turi muzikos gabumų.

Vyčių choras šauniai dainavo "Lėk sa-ka-lėli", "Žalioj, vėsioj Raguvoj." Dainas rei-kejo atkartoti. Už operos ir dainų pasiseki-mą padėka priklauso mokytojui V. Greičiui.

Publikos buvo daug. Pelno liks.

Liet. Raudonojo Kryžiaus vakaras. Šio-je kolionijoje Liet. R. Kryž. 7-sis skyrius uoliai veikia. Nemažai aukų ir drabužių surinkta. Lapkričio 23 d. buvo koncertas įrengtas naudai L. R. Kryžiaus. Programas buvo turtingas puikiais muzikos dalykėliais, ypač didį įspudį paliko gerb. muzikai Sabo-niai iš Pittsburgh, Pa. K. Sabonis skambiu balsu sužavėjo klausytojus, L. Sabonienė smuika artistiška išpildė keletą dalykėlių. Publika juodu abu apdovanojo gausiais a-plodismentais. Gražiai dainavo solo V. Bu-kauskienė, O. Žitkiūtė ir M. Žitkiūtė skambi-no pianu. Kun. V. Vilkutaitis pasakė gra-žią prakalbą. Vyčių choras pradėdant ir užbaigiant dainavo. Aukų Raudonajam Kryžiui surinkta \$233.09. R. Žitkus aukavo \$10.00. Kiti mažesnėmis aukomis.

Atsisakė. Vytis muzikas V. A. Grei-čius laike Vyčių choro dainų repeticijos lap-kričio 21 d., delei svarbių priežasčių, atsi-sakė toliau vadauti Vyčių chorui. Muz. Greičius daug yra pasidarbavęs muzikos sri-tyje, ilgą laiką vadaujant Vyčių chorui ir tt.

Jaunikaitis.

SPRING VALLEY, ILL.

Lapkričio 23 d., 1919, L. Raud. Kr. Rė-mėjų draugijos vietinis skyrius įrengė va-karą su programu, kurį išpildė L. Vyčių 28

kuopa susidėjus su šv. Bedo kolegijos moks-leiviais.

Programas tokioje eilėje buvo išpildy-tas: A. Linkus kalbėjo apie R. Kr. draugiją. Jis papasakojo indomių dalykų. Kalba vi-siems patiko.

Statė komediją — "Mamos Nedasupta." Lošėjai buvo: Izabelė Laziuskaitė, St. Eva-nauskas, Petras Evanauskas, St. Bartkus ir Petras Martus.

Teresė Grigalaitė pasakė eiles — "Bal-sas iš Tėvynės." Aukščiaus minėti lošėjai vaidino kitą komediją — "Knarlia Palie-pus." Vėl Teresė Grigalaitė pasakė eiles — "Nebvergausime." Paskui M. Grigalaitė, M. Vasiliauskaitė ir M. Kelpšaitė dainavo trio — "Uzdainuosime."

Ant galo visi dainavo Lietuvos himną— L. Tėvynė Musų.

Žmonių buvo pilna svetainė. Atėję nesi-gaili. Žinoma, ir L. Raud. Kr. Rėmėjų drau-gijai liko keliolika dolerių pelno.

Čia jaunimo yra gabaus ir gerais no-rais, norėtų ką veikti tautos naudai, bet nė-ra kas jiems padėtų bei pamokintų. Šv. Bedo kolegijos moksleiviai galėtų v a d o v a u t i SpringValley jaunimui, bet jie suvaržyti mokyklos disciplina, nelabai gali išstrukti iš mokyklos. Bet kad ir mažai yra Vyčių, tie patys yra darbštūs ir užlaiko Vyčių dvasią.

Šiame miestelyje nelabai kokie pyragai, mat, anglių kasyklos streikuoja, o kitokių darbų kaip ir nėra, tai žmonės neturi kur uždarbauti. Keletas šeimynų jau išsikraustė į kitus miestus.

Vytis.

SO. BOSTON, MASS.

Lapkričio 25 d. buvo susirinkimas Vy-čių 17 kuopos. Nutarta be atidėliojimo pirkti Lietuvos Boną už \$100. Siųsti delegatai į Apskričio suvažiavimą, išdavė raportus. De-legatai buvo šie: J. Glineckis, F. Zaleckas, M. Žukauskaitė ir O. Stanaičiūtė. Delegatai pranešė daug gerų nutarimų ir pasakė, jog musų kuopa yra didžiausia ir stipriausia.

Susirinkimas, išklauses jų raportų, nuoširdžiai padėjo.

J. Steponaitis persikėlė iš 41 kuopos Brooklyn, N. Y. į mūsų 17-tąją kp. Nariai nuoširdžiai priėmė naują draugą ir tikisi iš jo paramos, nes J. Steponaitis yra veiklus Vytis.

Z. Gurkliutė, teatralio komiteto narė, išdavė veikimo raportą. Pasirodė, kad trys vakarai buvo surengti Lietuvos naudai, ir jau septyni vakarai užimti po Kalėdų su dideliais veikalais. Vyčiai su Moterų kuopa po Kalėdų surengs tris vakarus parapijos naudai. Vakarai bus šie: pirmą savaitę po Kalėdų, Naujų Metų lauktuvės ir Nauji Metai.

Parapijos fėrams yra sekanti darbininkai: A. Bendoraitis, F. Zaleckas, O. Stanaičiutė ir Z. Žukauskaitė.

Susirinkimas buvo gyvas. Visi nariai tariasi ir galvoja, kaip 17-tos kp. veikimą padaryti pažangiu ir turiningu.

Vytis.

—O—
CHICAGO, ILL.

Vargonininkų Koncertas.

Viskas pas mus eina geryn ir pažanguoja. Nesenai katalikų visuomenę šmeižė ir niekino įvairūs gaivalai, niovėsi savo tarpe ir patys katalikai. Tarp draugijų ir net tarp pačių luomų ir profesijų nebūta vienybės.

Vienybė—galybė! Štai tas didis obalsis, kurį katalikai šiandien supranta ir jų pažanga slopina įvairius gaivalus, atsimetuisius nuo tautos arba nesąžiningai jai dirbančius. Tik disciplinuoti, tik susiklausydami padarysime tą pažangą vaisinga ir sparčia.

Chicagos vargonininkai duoda skaistų disciplinos ir vienybės pavyzdį. Jie turi sudarę Chicagos Vargonininkų Apskritį. Iš disciplinos ir vienybės pavyzdžio išteka geri ir gražūs darbai. Jei rengiama didelis svetimtaučiams pasirodymas, lietuvių vardas užtriumfuoja, kaip lietuviška daina, kada ją uždainuoja milžiniškas choras vargonininkų pastangomis jungiamas. Jų vienybė ir disciplina gražina mūsų bažnytines iškilmes ir įvairias apeigas.

Lapkričio 27 d. (Padėkos Dienoje) šv. Antano par. svetainėje Cicero, Ill. Vargonininkų Apskritis įrengė koncertą pasaulinio turinio programu. A. Pociui vadaujant, varg. Choras dainavo pradžių kantatos "Broliai." Šis klasinis lietuvių dailės veikalas neapsakomai gražus. Mintis, muzikės ir dai-

nos akordai veda tautos eisenos pėdsakais pro išpudingiausias vietas — pro bočių kapus — atgimimo lopšį, pro priespaudų ir kentėjimų žymes. Chicagos vargonininkai didžiumoje yra įžymūs solistai, kaip Justinas Kudirka, Vl. Daukša, J. Balsis, K. Mikalauskas. Tad nenuostabu, kad dalis Kantatos "Broliai" buvo išdainuota žavėtinai, išpudingai. Tokiu veikalu ir tokiu dainavimu iš ties smagu būtų pasirodyti svetimtaučių publikai. Choras dainavo ir iš operos "Kornevilio Varpai" draug su solistais. Solo dainavo O. Pocienė. Prie kiekvienos programės padėtos dainos reikėjo pridėti extra dainą. Taip buvo gražus jos dainavimas. Justinas Kudirka ir-gi publikos pamėgimo įgijo. Duetai, trio, kvartetai, kvintetai iš O. Pocienės, J. Balsio, D. Šulckaitės, J. Kudirkos, A. Kazanauskienės, Kl. Mikalausko buvo gražūs, malonūs.

Gale programo kun. F. Serafinas apibudino išpildyto programo išpuodį. "Jums, muzikai, lemta prikelti Lietuvą, kuri dar grabe, bet jau kelia ranką ir mėgina atsikelti. Jūs gaivinsite, kelsite tautos širdį, nes dailė, tai didžiausia, tvirčiausia ir intakiausia galybė pasaulyje". Kalbėtojas daug karčios teisybės pasakė apie vargonininkų gyvenimą, padėtį ir ligšiol buvusius su žmonėmis santykius. "Ligšiol į vargonininką pas mus žiurėta prasta akia, dažnai jis buvo žeminamas, niekinamas. O štai jis mūsų dailę supa." Kalbėtojas pareiškė viltį, kad ateitis turės mūsų dailininkams ir muzikams pagaminti prideramą pagarbą.

Publikos buvo artipilnė svetainė. Buvę ateis ir kitą kartą, kada vargonininkai vėl įrengs koncertą. Advento ir gavėnės laiku būtų parankiausias laikas tokių koncertų daugiau įrengti. Tada liuosesnė publika, tada mažiau triukšmo, sugeriančio žmonių skoni.

Lauksime!

Lašas.

—O—
WESTVILLE, ILL.

Lapkričio 16-tą d. Vyčiai įrengė perstatymą svetimtaučiams. Mat visuose Vyčių rengiamuose vakaruose visuomet dalyvauja svetimtaučiai, tai mes pasirįzome ir jiems ką-nors įrengti. Užtat jiems ir surengėme šį vakarėlį. Dainos buvo lietuviškos. Žmonės buvo viskuom patenkinti. Artistai-lošėjai visi gerai savo roles išpildė. Jie buvo sekanti: O. Jurgučitė, A. Jurgutis, J. Rakauskas, S.

Karpavičius, A. Veiveraitė, T. Karužis, J. Vendelskas, S. Saimanaitė, J. Karpavičiūtė, A. Jurgučitė. Viskas butų gerai, tik tiek, kad pelno nedaug bus, nes streikų laikai ir tai dar gerai vyksta.

Padėkavonės Dienoje Vyčiai turėjo pirmą metinį balių. Valgymui kambarys buvo nesenai ištaisytas, tai labai puikiai išrodė. Reikia padėkoti šeimininkėms—O. ir A. Jurgučitėms, J. Karpavičiutei, L. Orlovskaitėi ir O. Veiveraitėi.

Taipgi reikia priminti, kad dalyvavo du miesto policijos viršininku, kurie pasakė puikias prakalbėles.

Raštininkė.

— o —

PHILADELPHIA, PA.

Gruodžio 2-rą d. L. Vyčių 3-čia kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Pirm atidarymo susirinkimo pirmininkas S. Klapatauskas pranešė, kad gerb. kun. J. Strimas, kuris nors neilgai šioje parapijoje prisilaikė, bet savo asmeniu paliko gilią atmintį, apleidžia mumis ir išvažiuoja į Lietuvą, taigi patarė užkvieisti į susirinkimą, kad išreiškus geriausius velijimus. Kun. Strimas atsilankė ir išreiškė malonių žodžių. Vyčiai apgailestauja jo, nes jis daug jaunimui suteikė pamokinių ir patarimų.

Susirinkiman atsilankė ir gerb. kleb. kun. J. Kaulakis. Jis priminė Vyčiams tvirtai laikytis konstitucijos, priešingai, nesilaiką konstitucijos negali būti Vyčiais.

Nutarta aukoti 10 dolerių į Tautos Fondą. Nutarta įrengti šokius po Naujų Metų. Šokiai buvo senovės budo, todėl bus indomūs.

Valdybos rinkimas palikta sekančiam susirinkimui, kuris bus sausio 6 dieną. Visi nariai malonėkite atsilankyti.

J. Navickas.
koresp.

BROOKLYN, N. Y.

Lapkričio 18 d. mirė Br. Barauskas. A.a. velionis prigulėjo prie L. Vyčių 49 kp. Nesenai buvo vedęs, turėjo 22 metus amžiaus. Jo moteris yra tos pačios kuopos narė. A.a. B. Barauskas ilgą laiką sirgo, tris mėnesius buvo ligonbutyje. Liudna, kad a.a. Barauskas, neprigulėjo prie jokios pašalpinės draugijos. Dabar moterė Jieva Barauskienė liko dideliame nuliudime ir varge!

Kuopos nariai nutarė aukoti \$20.00 iš izdo ir keturi nariai aukavo po \$1.00 velionio laidotuvėms.

Lai jam buna lengva svetima žemelė!
Vytis.

— o —

ŽINIŲ-ŽINUTĖS.

Homestead, Pa. Sekmadienyje, lapkričio 16 d., L. Vyčių 11-ta kuopa surengė vakarą. Vakaro vedėjui, kun. kleb. S. J. Čepanoniui, išdėjus publikai programą, choras, vadovaujant vargoninkei O. Pikučiutei, pradėjo jį Tautos himnu, paskui dainavo porą dainų. Sekė kvartetas. Toliau veikalas "Marytė vargoninko duktė." Po vaidinimui sekė vėl kvartetas, duetas, ir pasakyta monologas "Žiotis." Ant galo vieno veiksmo komedija "Jaunikis." Užbaigta Tautos himnu. Programas pavyko puikiai. Publikos buvo daugiau, negu tikėtasi. Vakaro įrengime daugiausia pasidarbavo varg. O. Pikučiūtė. Kad daugiau tokių vakarų! *Jaunoji Vytė.* — CHICAGO, ILL. "Kantri Elena" scenoje. L. Vyčių 5-ta kuopa Naujų Metų vakare — sausio 1 d., 1920 m. pirmu kartu stato scenoje Pr. M. Juro parašytą veikalą "Kantri Elena" — 6 veiksmų, 9 paveikslų dramą. Statys Yordon svet., prie North ir Halsted St. *Jaunutis.* — CHICAGO, ILL. Sekmadienyje, lapkričio 23 d., L. Vyčių 4-ta kuopa įrengė vakarą su įvairiu programu. Dainavo žinomi dainininkai: Justinas Kudirka, D. Šulckaitė, Al. F. Augustinas, 4-tos kp. choras ir visa eilė jaunų, augančių pajėgų. Iš jų ryškiau domėn krito S. Putrementaitė, turinti tvirtą stiprų balsą. Jei gražiai jį tvarkytų, nesektų "rag time" dainininkų, jis būtų malonus ir būtų kuomi pasigėrėti. Vyrų kvartetas iš kolegijos studentų butų palikęs daugiau ir gilesnio įspūdžio pasirinkęs rimtų dainų. Tiesa, jis sukėlė upą, buvo iššauktas dainas kartoti, bet su kvarteto užbaigimu dainuoti, užsibaigė ir įspudis. Žodžiu, šis programą skyrėsi nuo kitų lietuvių vakarų programų, kad jame ryškiai apsiireiškė amerikoniškojo vėdeviliaus dvasios. Rengėjai taip ir skelbė iš anksto. Be kitko yerta paminėti A. Alaburdaitės muzikalis skaitymas "The Legend of the Twilight Bell," pianu pritariant A. Petkiutei. Gabioji Alaburdaitė turi gražią iškalbą ir sveiką drąsą. Suėmus viso vakaro įspudį, jis visgi susidaro malonus. Tiek žalios gabios medžiagos! O rengėjui ir režisieriui Al. F. Augustinui reikia atiduoti kreditą už mokėjimą tąją medžiagą surinkti ir priruošti.

X.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Pastaruoju laiku kai kurie asmenys "Vyti" prenumeruoja savo artimiems Lietuvoje. Tai graži dovana, daroma jų dvasiniams reikalams.

Gauname ir iš pačios Lietuvos užsisakymų siųsti "Vyti," o pinigų pažada atsiųsti patogesniu laiku. Kol kas pinigų persiuntimas, kaip iš čia, taip ir iš ten, negalimas, o laikraščio persiuntimas jau eina.

Šiuomi primename turintiems artimųjų Lietuvoje: Šelpkite jų dvasios reikalus! "Vyčio" kaina už rubežin, taigi ir Lietuvon, tik \$2.50.

Artinasi Kalėdos. Gaminkime artimiems Lietuvoje dovanas. Tarp kitų, dovana tebuna ir "Vytiš."

"Vyčio" Adm.

— 0 —

\$10,000.00 Lietuvai.

Ir vėl Tautos Fondas pirmutinis stojo Lietuvai pagalbon.

Kad apgynus Lietuvą nuo kraujagėrių plėšikų, kad paliuosavus ją iš vergijos hunų — polanderių, Taut. Fondas pirmutinis paspyrė 10 tukstančių dolerių Amerikos Lietuvių Brigadai.

Kaip visada, taip ir dabar Tautos Fondas pirma veikia, paskui kalba. Štai 14 d. lapkričio Tautos Fondas per Egzekutyvų Komitetą Washingtone išmokėjo Brigadai 10,000 dolerių. Tokiu budu mes pirmutiniai prisidėjome prie senai laukiamos Lietuvai militarės pagalbos. Čia faktai patys už save kalba, kad kas aukoja į Tautos Fondą, tas aukoja svarbiausiems Lietuvos reikalams.

Tad, bro lau lietuvī, stok eilėn Tautos Fondo rėmėjų, aukok savo dalį Kalėdų "Laisvės Savaitės" fondan, prisidėk prie išgelbėjimo brangios Tėvynės Lietuvos, aukok šiandien, rytoj gali buti pervėlu.

K. J. Krušinskas,

T. F. Sekret.,

156 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

— 0 —

REDAKCIJOS ATSAKAI.

A.A. Apie tą patį vakarą pirmiau sutvarkėme ankščiau atsiųstą kito korespondento žinutę.

"Kornevilio Varpai."

Dainos ir muzikos veikalas — operos formoje. Įvairus, gražus. Stato L. Vyčių Chicagos Apskričio choras sekmdienyje, gruodžio 21 dieną, Aryan Grotto Temple salėje (8-ta ir Wabash g.). Tarpe solistų dalyvauja ONA POCIENĖ, JUSTINAS KUDIRKA, J. BALSIS, D. ŠULCKAITĖ, K. MIKALAIUSKAS IR KITI. Vadauja A. POCIUS.

Tai pirmas toks lietuvių koncertas Chicagoje. Ateik, pamatyk, išgirsk!

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasiškas vadovas: *Kun. Ig. Albavičius,*
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: *Dr. J. J. Bielskis,*
703 Fefteenth St., N. W., Washington,
D. C.

Vice-Pirmininkas: *A. Bučnis,*
407 So. Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas: *V. Rukštalis,*
151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Iždininkas: *P. Baltutis,*
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Iždo globėjai:

Kun. P. Čėsna,
324 Wharton St., Philad., Pa.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Literatiškoji Komisija:

Kun. Tamoliunas,
Pittsburgh, Pa.

Muzikas *A. Aleksis,*
Detroit, Mich.

Kun. M. J. Urbonas,
Du Bois, Pa.

Stud. *Pr. Juras,*
Webster Groves, Mo.

Moksl. *A. Augustinas,*
Chicago, Ill.

Redaktorius ir Administratorius:

M. Zujus,
3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

— 0 —

L VYČIŲ CHICAGOS APSKRIČIO VALDYBOS
IR KUOPŲ ADRESAI.

Apskričio Valdybos Adresai:

Ig. Sakalauskas — pirmininkas,
4031 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Ona Deivikaitė — raštininkė,
10731 Wabash Ave., Roseland, Ill.

S. Šimulis — iždininkas,
726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Turinys "Vyčio" No. 15 {72}

I. Mokykimės amatų. Tėvynainis.	1 pusl.
II. Pranešimas. J. J. Bielskis, C. pirmin.	3 "
III. Lietuvos Šauliai prašo pagalbos. Kun. J. Žilius.	4 "
IV. Kalbos dalykai. Kun. J. Laukaitis.	5 "
V. Bendradarbių domei. "Vyčio" redakcija.	10 "
VI. Jieškant paguodos (eilės). Žilvitis.	12 "
VII. Persiskiriant (eilės). Žilvitis.	12 "
VIII. Senatvė (eilės). Jonas.	12 "
IX. Delko gi poetai tyli? A. Tamoliunas.	13 "
X. Jankelis ir Sorė (dialogas). Seirijietis.	14 "
XI. Kova su savim (eilės). Žilvitis.	15 "
XII. Kovos Krikštas. J. Buivydis.	16 "
XIII. Vokiečio nelaimė. J. V. Kovas.	22 "
XIV. Lietuvos Liuosybės Sargai. J. K. Milius, L.L.S.R. vedėjas.	23 "
XV. Šis-tas. Kalnas.	24 "
XVI. Laiškas "V." redakcijai. S. K. Drotvinas.	25 "
XVII. Iš Centro Raštinės (pranešimai, atskaitos ir t.p.). V. Rukštalis, C. Raštininkas.	26 "
XVIII. Juokai. Surinko Antanas.	27 "
XIX. Kas jaunimo veikiama (korespondencijos): 1. Cleveland, Ohio; 2. Spring Valley, Ill.; 3. So. Boston, Mass.; 4. Chicago, Ill.; 5. Westville, Ill.; 6. Philadelphia, Pa.; 7. Brooklyn, N. Y.; 8. Žinių-žinutės	28 "
XX. Nuo Administracijos. "Vyčio" Adm.	30 "
XXI. 10,000.00 Lietuvai. K. J. Krušinskas, T. F. rašt.	30 "
XXII. Redakcijos atsakai.	30 "
XXIII. "Kornevilio varpai."	30 "
XXIV. Valdybų adresai.	30 "
Paveikslai: 1. L. Vyčių 40 kp. iš E. St. Louis, Ill.; 2. Lietuvos kareivių; 3. Lietuvos kareivių.	

"VYTIS"

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.